

Les entitats d'acció social surfeegen la inflació

El Tercer Sector afronta la complexitat de l'atenció social derivada de la postpandèmia, la diversificació del finançament i els increments de costos

P 5, 8-12

La Targeta Moneder de Càritas és una nova eina fruit de la transformació de l'acció social.

Entrevista a Antoni Pladevall,
sacerdot i historiador de Vic

P 26-29

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la
Generalitat de Catalunya

Director: *Òscar Martí Navarro*
Consiliari: *Mn. Miquel Ramón Fuentes*
Sotsdirectora: *Carme Munté Margalef*

Redactors: *Miquel Àngel Codina, Macià
Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*
Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana:
*Mariano Bártoli, Pilarín Bayés, Juanjo
Fernández, Antonio Gil, Amparo Gómez,
Pilar Lozano, Salvador Manich, Lluís Mar-
tínez Sistach, Ignasi Miranda, Àngel Miret,
Glòria Monés, Lucia Montobbio, Rodrigo
Moreno, Francesc Nicolau, M. C. Orduña,
David Pagès, Joan Palero, Joan Palla-
rès-Personat, Quique, Francesc Roig, Raquel
Sancho, Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu
Sotorra, Lluç Torcal, Sebastià Taltavull*

Redacció, administració, publicitat
i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catàlunyacristiana.cat

Fundadors: *Mn. Joan E. Jarque*
i *Mn. Francesc Malgosa*

Edita: *Fundació Missatge Humà i Cristià*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA*
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El
Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

*Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari*

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

26
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Campanya de Corpus Christi de Càritas Catalunya

PÀGINA 18-19

Una Mare de Déu de 800 anys

PÀGINA 20-21

PÀGINA 38-39

Una mirada al passat gremial

PÀGINA 47

Lluís Bou, president del PuntBCN

La setmana en tuits

MONTSERRAT TERRONES

@MTERRONOVA

01/06/2023

Editora i escriptora

Ja es fan evidents les conseqüències socials del menyspreu sostingut de l'ensenyament de les disciplines humanístiques

CARLES ARMENGOL

@CARLESARMENGOL

31/05/2023

Director general d'Afers Religiosos

Les entitats religioses de Catalunya fomenten l'ús del català amb el Voluntariat per la llengua

JOAN GÓMEZ I SEGALÀ

@JOANBGS

27/05/2023

Sociòleg

Sebastià Janeras és homenatjat amb la Medalla al Mèrit Ecumènic 2023. Merescudíssim guardó per al gran expert en cristianisme oriental, en un acte que ha evidenciat la seva erudició i en el qual hem descobert el seu passat terrassenc

ANTONIO SPADARO

@ANTONIOSPADARO

27/05/2023

Director de «La Civiltà Cattolica»

Martin Scorsese revela un dels seus propers projectes: «Estic preparat per fer una pel·lícula sobre Jesús.» El director ho va revelar a *La Civiltà Cattolica*, la revista de la Companyia de Jesús, la més antiga encara en actiu en llengua italiana

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Reformes missioneres

Les Jornades de delegats de Missions de les diòcesis espanyoles, del 22 al 24 de maig amb l'assemblea de les Obres Missionals Pontificies, van ser analitzades per Manu Górriz, director del Secretariat d'aquest àmbit a l'arxidiòcesi de Barcelona. En declaracions emeses pel programa *Sense distància* els dies 30 i 31 de maig, va definir les sessions com «un punt de trobada i de comunió fraternal entre els encarregats de treballar pel foment de vocacions, la formació i la difusió de tot el treball en els territoris de missió».

Manu Górriz va explicar que «les noves formes d'animació missionera a les diòcesis, per fer arribar la gran feina dels missioners amb perseverança, i la posada en comú de bones pràctiques relacionades per captar fons, des del desig de buscar noves formes de finançament», van ser els grans temes de la trobada, celebrada a El Escorial (Madrid), com també d'una ponència que ell mateix va exposar. L'últim dia es va presentar el Diu-menge Mundial de la Propagació de la Fe 2023 (DOMUND), que serà el 22 d'octubre amb el lema «Cors fervents, peus en camí».

L'efemèride de la setmana

12 de juny del 1636: avalot dels Segadors, quan un grup es nega a ser reclutat per l'exèrcit

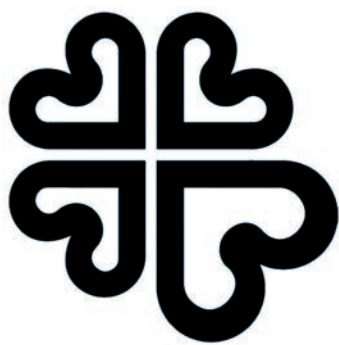

Zoom

MACIÀ GRAU

Aquest any, per primera vegada la catedral de Barcelona inaugura l'Ou com balla amb un pregó. D'aquesta manera, el Capítol de la Catedral vol promoure el valor social que hi ha darrere la celebració de Corpus Christi, la festa de la caritat. L'encarregada de fer el pregó en aquesta primera edició del nou format és Pilar Malla, primera Síndica de greuges de l'Ajuntament de Barcelona i exdirectora de Càritas Barcelona.

Corpus Christi i el Dia de la Caritat

Les entitats socials viuen un moment de reconfiguració, especialment arran de la crisi provocada pel Covid-19 i agreujada per la inflació derivada de l'agressió de Rússia a Ucraïna. L'increment de la despesa dels subministraments bàsics i de l'alimentació posa en perill la viabilitat econòmica d'una de cada quatre entitats socials que donen suport a milers de famílies i persones necessitades.

També cal sumar-hi l'augment de la complexitat de les necessitats socials, segons constaten les entitats del Tercer Sector Social en el *Baròmetre del Tercer Sector Social 2022*. De tot plegat en parlem en el Primer Pla d'aquesta setmana.

Aquesta radiografia té un seguit de derivades. D'una banda, obliga a un canvi del model d'atenció i d'intervenció social. En aquest sentit, Càritas s'ha posat les piles en forma d'Espais Polivalents, nous models de gestió de les donacions d'aliments, la reconversió progressiva dels tradicionals robbers en botigues Moda Re-, l'aposta per les empreses d'inserció sociolaboral, les càpsules informatives sobre temes de migració, i altres projectes.

Una altra derivada és l'excessiva dependència de moltes entitats de les subvencions públiques, cosa que les posa en risc i en redueix la independència. Segons dades del 2021, Càritas Catalunya, que aglutina les deu Càritas diocesanes de Catalunya, es finança en un 69,14% de fonts privades i 30,86% de fonts públiques. La diferència s'incrementa en el cas de Càritas Barcelona, que en un 79% està finançada per aportacions privades, i en un 21% per subvencions públiques. Un altre exemple és Mans Unides. Com dèiem la setmana passada en aquest mateix editorial, el 83,5% dels ingressos provenen de fonts privades.

Aquesta independència de finançament és del tot necessària per a l'exercici del braç caritatiu de l'Església alhora que li permet no estar a mercè de cap mena de vaivé polític. També permet a les entitats tenir un discurs públic crític amb les administracions.

La llei del mecenatge, que es va aprovar al Congrés dels Diputats el 26 d'abril i que estava pendent de la tramitació al Senat per a l'aprovació definitiva, hauria de contribuir a aquesta independència. Ara bé, caldrà veure'n el recorregut si es produeix un canvi de govern el juliol d'aquest any.

Diumenge 11 de juny l'Església celebra la solemnitat de Corpus Christi i, per tant, el dia de la Caritat. Amb aquest motiu, les Càritas diocesanes exposen les seves respectives memòries anuals alhora que insten a la generositat de tots els fidels en la col·lecta extraordinària que es fa a les parròquies.

Com ens interpel·la l'arquebisbe de Tarragona en la seva carta dominical, «la caritat és fruit del compromís concret amb les persones, la seva dignitat i l'acompanyament en el seu creixement, com es fa des de Càritas».

A la tardor, des de Poblet

La programació especial de Ràdio Estel des del monestir de Poblet, anunciada per al 9 de juny, finalment es posposa fins a la tardor. La decisió ha estat presa per la Generalitat de Catalunya, que patrocina aquesta acció. La recent convocatòria d'eleccions obliga a fer aquest canvi de data, un cop hagi acabat l'actual cicle electoral.

LA SAL DE LA TERRA

«El podcast del bisbat»

L'any 2022, el missatge del papa Francesc per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials portava per títol «Ecoltar amb l'oïda del cor». Un fruit d'aquesta «escolta amb el cor» és el projecte *El Podcast del Bisbat* que es va estrenar coincidint amb la Jornada Mundial de les Comunicacions d'enguany, el 21 de maig, solemnitat de l'Ascensió.

A l'inici del curs 2022-2023 hem volgut enfortir l'equip de la Delegació, comptant amb persones en plantilla i diversos col·laboradors: laics i mossens, homes i dones. En un exercici d'observació i d'escolta, vam identificar que a la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat ens calia créixer en la creació de continguts audiovisuals per dinamitzar els nostres canals de comunicació. D'aquí va sorgir la idea: crear una sèrie de podcast (només àudio) amb comentaris als evangelis dominicals, per part de mossens i laics de la diòcesi, que penjaríem al nostre canal de YouTube.

A poc a poc vam anar donant-li

forma i ara s'estrena. Acaba de néixer, però ens fa molta il·lusió! Ens agrada el resultat, millorable sens dubte, però ens agrada encara més el procés: la primera presentació del projecte va ser als preveres i diaques, durant el recés de Quaresma, el mes de març. Després, amb altres recordatoris i propostes personalitzades, també a laics, s'ha produït una resposta positiva bastant àmplia i ja comptem amb més de vint clergues i una desena de laics. Tot plegat vol dir que és un projecte molt participat, molt sinodal... Amb el petit esforç de molts, creiem que podem arribar més lluny.

El contingut en si és bastant senzill: amb l'ajuda de la intel·ligència artificial, se sent la lectura de l'evangeli de cada diumenge i a continuació un comentari. No pretén ser una homilia, ni una reflexió exegetica, sinó quelcom que ajudi a captar la riquesa de la Paraula de Déu, que ajudi a encarnar-la a la vida quotidiana, que serveixi per re-evangelitzar la pròpia vida, que ens ajudi a la

AMPARO GÓMEZ OLMOS

Delegada de MCS del bisbat de Sant Feliu de Llobregat

pregària. L'extensió total és variable, però difícilment arriba als 4 minuts tot el podcast. Una píndola fàcil de digerir i de compartir.

Veurem com evoluciona i la resposta que obté, però en aquesta llavor, veiem opcions de creixement en el futur, ja que podria ampliar-se a una mena de programa de ràdio a la carta, amb alguna notícia diocesana, alguna entrevista, etc. perquè sabem que ara molta gent «escolta ràdio» d'aquesta manera. Ara per ara, *El Podcast del Bisbat* és una nova finestra que ens permet «parlar amb el cor, en la veritat i en l'amor», com ens proposa el papa Francesc.

És una nova finestra que ens permet «parlar amb el cor, en la veritat i en l'amor»

ÀNGEL MIRET

Advocat

«Era un sant!» Curiosament aquesta és la primera frase que espontàniament van exclamar un creient i un ateu quan, força trasbalsat, els comunicava la mort de l'Ignasi Torrent, després que un amic m'ho fes avinent. L'Ignasi no tot ho feia bé però tot ho feia per amor. Per amor a Jesús i a l'Església es va ordenar sacerdot als 62 anys, però tota la vida s'havia comportat com a deixeble del Mestre: també a la Fundació Amics de la Gent Gran, de la que va ser President d'Honor, als patronats de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, a les fundacions Malalts Mentals i Desenvolupament Comunitari o impartint classes al Somorrostro i a Sant Roc de Badalona.

PUNT DE VISTA

En memòria de l'amic Ignasi Torrent

Abans d'ordenar-se, com a prestigiós economista que era havia ocupat diferents càrrecs rellevants a la Generalitat: amb la seva tardana opció sacerdotal va renunciar a una vida i una vellesa plàcida. Quan va morir, però, no tenia «ni un duro». Ho havia donat tot als més desfavorits: els seus diners i béns i a ell mateix.

No fa gaire temps que em va trucar demanant-me que fes una transferència a una de les moltes

Ho havia donat tot als més desfavorits: els seus diners i béns i a ell mateix

famílies que emparava per intentar evitar un desnonament. L'Ignasi ja no tenia res. Fins i tot la pensió embargada per haver avalat crèdits de persones insolvents.

A la parròquia de Santa Maria de Badalona va empadronar dotzenes d'immigrants sense papers pels quals va lluitar incansablement. Mai deia que no. Qui l'hagi conegut pot donar testimoni del seu bon humor, de les seves bromes dolentes i repetides, de l'afició a tocar el piano, de les innocents floretes dedicades a les dones que treballaven amb ell, però sobretot del seu exemple evangèlic, de la coherència i d'una bondat sense límits. Descansa en pau, amic.

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

El sagrament de l'alegria

Quan convidem un amic a dinar no ho fem només per oferir-li aliment, sinó principalment per estar amb ell i compartir les nostres vides, il·lusions, angories i esperances. De la mateixa manera, avui, solemnitat del Corpus Christi, celebrem que Crist, el nostre mestre, germà i amic, ens convida cada diumenge al banquet de l'Eucaristia. Ell és «el pa viu que ha baixat del cel» (Jn 6,51), per compartir la vida amb nosaltres.

L'Eucaristia és una font d'alegria per als cristians. Avui voldria compartir amb vosaltres algunes reflexions que ens poden ajudar a viure les celebracions eucarístiques de manera més intensa i joiosa.

Els cristians celebrem en cada Eucaristia que Crist ha mort i ressuscitat per nosaltres. Crist viu. Aquesta és la notícia més alegre de la història. Demanem al Senyor que ens ajudi a ser persones ressuscitades, que transmetin l'esperança i el consol de Déu.

Cada diumenge tornem a recordar que Jesús va venir al nostre món per quedar-se amb nosaltres. Quan participem en la missa entrem en relació personal amb Ell. Jesús ens renova la fe i les ganes de viure. La seva presència ens ajuda a experimentar aquestes belles paraules del salm: «Tasteu i veureu que n'és, de bo, el Senyor; feliç l'home que s'hi refugia» (Sl 33,9).

L'Eucaristia també és el sagrament de la pau. Això ho vivim especialment durant el ritu de la pau de les nostres eucaristies. En ell demanem a Crist que ens ajudi a reconciliar-nos amb els nostres germans i a treballar per la concòrdia. Gràcies a Crist, pa de vida, podem emprendre amb més serenitat el nostre camí.

L'Eucaristia és l'aliment que ens dona forces per portar la bona notícia de l'Evangelí als nostres germans, per reconèixer Crist en aquells que ens envolten i, particularment, en els més vulnerables. El Cos i la Sang de Crist ens estimulen a denunciar les injustícies i a estar atents a les situacions de pobresa en què encara viu gran part de la humanitat. En cada celebració eucarística, Crist ens anima a construir la civilització de l'amor i a preparar la «revolució de la tendresa» de què parla sovint el papa Francesc.

Avui, Corpus, dia de la Caritat, és un bon moment per preguntar-nos què significa per a nosaltres l'Eucaristia. Prenguem l'exemple de l'episodi dels deixebles d'Emmaús que ens relata l'evangelista Lluc. Els deixebles d'Emmaús se sentien desanimats, perquè sabien que Jesús havia mort. Jesús es va posar a caminar al seu costat i va ser llavors quan ells el van reconèixer en partir el pa de l'Eucaristia. Aquest gest senzill els va tornar l'esperança i van tornar a Jerusalem per compartir amb els seus germans l'alegria de la Resurrecció. El Cos i la Sang de Crist alimenten la nostra fe en Ell, en la nostra resurrecció i en la vida eterna.

Benvolguts germans i germanes, Crist és viu, camina cada dia al costat nostre i és especialment present a la Sagrada Forma que avui surt del temple i passeja pels carrers engalanats dels nostres pobles i ciutats. Demanem al Senyor que cada Eucaristia sigui una veritable festa. Que Crist ens ensenyi a ser també bon pa per als altres, bons companys de viatge de tots aquells que trobem al llarg del camí de la vida.

El Covid i la inflació reconfiguren l'acció social

La complexitat de les necessitats socials emergents, el finançament i la relació amb les administracions són alguns dels vectors en joc

Espai Polivalent de Sant Miquel al barri del Singuerlín de Santa Coloma de Gramenet.

ÁNGEL BELZUNEGUI
 «El fet que hi hagi tantes entitats no és signe de vitalitat de la societat civil, moltes sorgeixen perquè tenim un Estat del benestar molt feble»

«Si tot allò que vam tancar al març es pogués obrir demà, voldríem obrir el mateix tipus de projecte?» Aquesta pregunta de pes se la van fer a Càritas diocesana de Barcelona l'abril-maig del 2020, quan encara estàvem confinats i no hi havia vacunes. I es van respondre que no. La pandèmia va ser un reset obligat que a moltes entitats «ens ha canviat la vida», admet Eduard Sala, cap d'acció social de Càritas diocesana de Barcelona.

El principal temor en aquell moment era el risc de fractura social per la interrupció de les feines i, per tant, de la principal font d'ingressos per a la majoria de la població. «El volum de persones que van atendre les entitats arran de la crisi sociosanitària i econòmica (a continuació) es va disparar. Un cop s'activa l'escut social (fonamentalment la protecció de les feines que van caure, per la via dels ERTOS) s'evita la destrossa que podria haver estat. Ara mateix ja sabem que l'indicador de risc de pobresa és inferior al que teníem el 2020 i això és fruit d'un esforç de les administracions públiques i de les entitats socials i cíviques», valora Àngel

Belzunegui, director d'investigació del CIS (Centre d'Investigacions Sociològiques) i investigador col·laborador en excedència de la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili.

Tot això sense llançar les campanes al vol, com ens revelen les dades més recents de l'Enquesta de Qualitat de Vida: un 24,7% de la població catalana viu en risc de pobresa i exclusió social, les llars amb ingressos per sota del risc de pobresa són un 19,9% del total (s'enfilarien a un 42,1% si no fos per les transferències socials) i amb privacions materials concretes: un 30,9% no es podran permetre ni una sola setmana de vacances, el 48,6% tenen dificultats per arribar a final de mes o un 34,8% no poden atendre despeses imprevistes.

«Ara tenim una situació molt semblant a la del 2019, que va ser un any molt dur. Llavors teníem famílies amb fills acabades d'arribar que fugien de països en conflicte o en perill que no tenien lloc on dormir, era una situació d'emergència habitacional que el 2022 i aquest 2023 es torna a reproduir. Malgrat que la gent no té la percepció

JOSEP ORIOL
PUJOL

«Hi ha una dependència humiliant de les subvencions que estan sempre al lliure albir que baixi la partida o es vulguin afavorir altres serveis»

EDUARD SALA

«Vam decidir anar modificant els projectes perquè siguin polivalents, on el màxim de persones possibles puguin fer vida digna i barrejar-se amb persones de l'entorn proper»

d'emergència, tornen a recuperar-se els fluxos de transport (i, per tant, les migracions), però tenim molta gent que treballa amb salaris que per res cobreixen les necessitats bàsiques, un 12-15% de les persones que atenem tot i treballar no arriben a final de mes», es lamenta Sala.

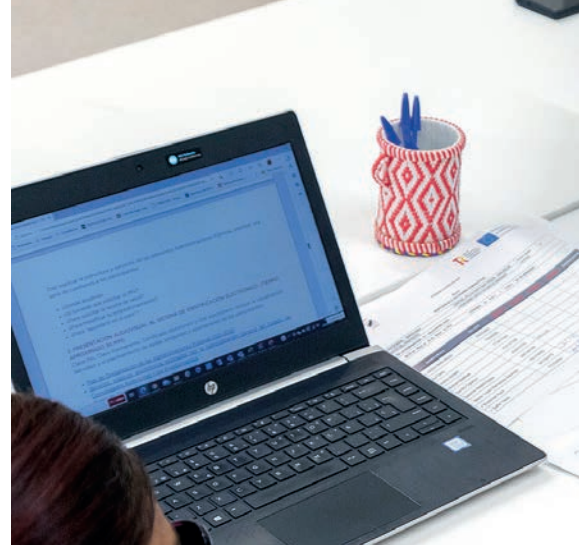
La Taula del Tercer Sector Social (que aglutina 3.143 entitats) explica al seu darrer baròmetre del 2022 que acompanyen 1.900.000 persones (ancians, persones amb discapacitat, infants i persones en situació de pobresa o risc d'exclusió social, principalment) a Catalunya, 350.000 persones més en comparació amb el baròmetre del 2017. Els principals àmbits d'intervenció són l'educació en el lleure i els serveis educatius (20%), l'àmbit cultural (18%), l'atenció psicossocial i la rehabilitació (14%) i la cobertura de necessitats bàsiques (9%).

Finançament de les entitats, la clau de volta

«Les entitats hem tingut dues crisis des del 2020: la sanitària del Covid, en què vam comptar amb tot de recursos perquè molta gent es va bolcar en ajudar la població desprotegida (sense ERTO, ni altres ajudes) i que va anar en detriment de les donacions a projectes ordinaris. I el 2022 ve la guerra a Ucraïna, que recull molts donants (a diferència de moltes altres guerres) i que va comportar una davallada per als projectes ordinaris; ha estat una dificultat mantenir-los», relata Sala. A això s'hi ha afegit el context inflacionari: «Per continuar fent els mateixos projectes els costos de subministraments es van disparar astronòmicament, ha estat un càstig», continua.

En efecte, les despeses d'electricitat del 2022 s'han incrementat un 65,66% (respecte de l'any 2021), les de gas un 60,38% i les d'alimentació un 17,79%, tot plegat s'estima en un sobrecost de 281,5 milions d'euros, fet que posa en perill la viabilitat econòmica d'una de cada quatre entitats. Unes entitats que, com s'ha vist, ja venien tensionades de la pandèmia: «La crisi sanitària va ser un accelerador d'un procés de desaparició d'entitats, que ja feia molt de temps que es produïa. Es tracta de moltes petites entitats que vivien fonamentalment de subvencions públiques i que han tendit a desaparèixer o a assimilar-se

A Càritas s'ofereixen diferents recursos, entre altres, adquirir destreses digitals i introduir-se al mercat laboral.

en entitats més grans», ressalta Belzunegui.

Tornant al finançament de les entitats socials, una peculiaritat a l'Estat espanyol és la dependència de les administracions públiques (56% dels fons), i molt menor de les fonts pròpies (28%) i el finançament privat (16%). «El fet que hi hagi tantes entitats no és signe de vitalitat de la societat civil, moltes sorgeixen perquè tenim un Estat del benestar molt feble que no arriba als nivells mínims de cobertura. No tenim un model de grans empreses o fundacions finançadores com passa en altres països anglosaxons. El nostre és un model de subvenció i si el sector públic deixa d'ingressar aquests recursos (a través de subvencions o contractes) el tercer sector se'n ressent», analitza Belzunegui.

Segons el baròmetre 2022 del Tercer Sector Social, el finançament públic correspon a la Generalitat de Catalunya (56%), als ajuntaments (19%) i a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (9%). Aquesta dependència fa que les entitats siguin molt sensibles als deutes contrets per l'administració, un fet que afecta el 36% de les entitats catalanes i que genera greus tensions de tresoreria. «Hi ha una dependència humiliant de les subvencions que estan sempre al lliure albir que baixi la partida o es vulguin afavorir altres serveis», es queixa el director general de la Fundació Pere Tarrés, Josep

ANNA SELVA
«Més que proveïdors de serveis hem de ser facilitadors que la gent es trobi, es relacionin, es vinculin i s'ajudin entre elles»

Oriol Pujol, al programa *Àngels de Ràdio Estel*.

Canvi del model d'atenció i intervenció social

La pandèmia del Covid va revelar en tota la seva cruesa les dificultats del confinament en sostres inapropiats com habitacions de relloguer compartides: «Hem vist els efectes que pot tenir per a la gent que atnem viure en condicions de *no-lloc*, un sostre que no és una llar i hem descobert la importància de tenir espais dignes on poder-se trobar i relacionar-se. Per això, vam decidir anar modificant els projectes perquè siguin polivalents, on el màxim de persones possibles puguin fer vida digna i barrejar-se amb persones de l'entorn proper», detalla Eduard Sala.

Els primers Espais Polivalents de Càritas diocesana de Barcelona neixen el setembre del 2020 (a l'Hospitalet de Llobregat, Barcelona-parròquia de Santa Magdalena i Santa Coloma de Gramenet-Singuerlín) i ja en tenen set, a més d'altres projectes que estan fent aquest procés d'obertura comunitari. «A l'espai polivalent Sant Miquel del Singuerlín tenim 3 tècnics, 50 voluntaris i 300 persones assistint. Són espais on hi ha més activitats lúdiques o relacionals on la gent es pot apuntar a cursos

de llengua, grups de cura nens/mares, treball emocional, manualitats, dansa... Són espais oberts, però destinats prioritàriament per a les persones que ens arriben. L'activitat de lleure és l'excusa per crear espais d'escolta i de referència per aquestes persones i que comencin a fer arrels», subratlla Anna Selva, cap de la zona pastoral 5.

Hi ha altres raons de fons que sustenten aquest canvi com apunta Selva: «Més que proveïdors de serveis hem de ser facilitadors que la gent es trobi, es relacionin, es vinculin i s'ajudin entre elles. No ha d'haver-hi tan protagonisme del tècnic (treballador/a social), volem trencar amb la jerarquia del tècnic i

Càritas treballa per crear espais comunitaris oberts al barri on la vida pugui entrar-hi.

qui és ajudat. L'aïllament ens porta al risc, a la solitud. La comunitat, la relació, ens protegeix. Nosaltres també hem hagut de fer un esforç per reciclar-nos. A més, volem visualitzar que totes i tots ens acompanyem.»

Reptes i oportunitats

Les entitats del Tercer Sector Social, segons el baròmetre 2022, detecten un augment de la complexitat de les necessitats socials, que es tradueix en més persones que necessiten suports per cobrir necessitats bàsiques; més dificultats per accedir a l'habitatge (més situacions de sensellarisme i de pobresa infantil i juvenil que s'han agreujat amb la inflació i els preus de l'energia); increment de la solitud no desitjada i l'aïllament, especialment entre les persones grans; més malestar emocional i psicològic entre les persones joves i augment de la bretxa digital i necessitat d'un acompanyament per a la capacitat digital.

Pel que fa als reptes en l'atenció social, les entitats socials apunten en primer lloc per incrementar el

nombre d'equipaments i de recursos disponibles (56%), seguit de la simplificació de les gestions amb les administracions (50%) i el repte d'avançar cap a la integració de l'atenció social i sanitària (49%). En aquest apartat podrien obrir-se algunes oportunitats amb els fons Next Generation de la UE: «Si les entitats saben jugar-los bé en poden sortir reforçades. Pot haver-hi un traspàs de finançament dels poders públics de l'Estat i autonòmics cap a les entitats del tercer sector, dependrà de les convocatòries que surtin, de la capacitat de les entitats de participar...», apunta Belzunegui.

Quant a les noves formes de finançament, el 26 d'abril passat es va aprovar la reforma de la Llei del Mecenatge al Congrés dels Diputats, pendent de tramitar-se al Senat, i que es preveu que entri en vigor l'1 de gener del 2024, quan ja serien efectius els estímuls fiscals que aporta aquesta reforma a les donacions realitzades per empreses i particulars. En definitiva, el tauler de joc de les entitats socials està canviant dinàmicament, però segueix ben viva la seva vocació de servei.

Mostrar i mesurar l'impacte social

«Les entitats tenim tres nivells d'informació: els resultats/volum d'activitat; l'avaluació dels projectes i quines conseqüències té la tasca que fem, en el nostre cas, els avenços que fan les famílies des que hi entren fins que en surten», explica Sergio Rodríguez, director de la Fundació Foment de l'Habitatge Social, creada per Càritas l'any 1990, i que s'ocupa de gestionar 540 habitatges a les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa.

Rodríguez va participar el 9 de febrer en una jornada al Palau Macaya, a Barcelona, al voltant de la necessitat i les possibilitats d'avaluar l'impacte que tenen en la societat les fundacions, organitzada per la Coordinadora Catalana de Fundacions i que va reunir més de 150 assistents. Per començar a mesurar l'impacte, Paola Jubert, de la Fundació Jubert Figueres, convida qualsevol entitat, sigui de la mida que sigui, a fer-ho

amb «estudi, ganes de llegir de l'experiència dels altres, tenir molt clares la missió de l'organització i els números». Aquesta entitat, que facilita habitatge a acompanyants de pacients que segueixen tractaments mèdics, sap que «per cada euro que rebem en retornem 7, directament o indirectament».

Per a Jubert, la mesura de l'impacte pot ajudar a «entendre millor el valor de la feina que fem», a fer-la servir com «una eina per poder exercir reivindicacions institucionals de noves polítiques públiques, basant-les en la constatació empírica de l'aportació social i territorial que genera la nostra feina» i a millorar el mecenatge i la captació de fons «no només perquè podem explicar millor el valor d'allò que fem, sinó que a més ens permet quantificar-ho. I això és el que busca sobretot el gran donant, les empreses».

KIT DE SUPERVIVÈNCIA PER A ENTITATS

INCREMENT PREUS SUBMINISTRAMENTS I ALIMENTS

Pla de mesures urgent: fons extraordinari de recursos econòmics, línies d'ajuts específiques per accelerar reformes estructurals i de transició energètica i sistema de revisió anual de preus dels serveis (sol·licitat al Govern per la Taula i la Confederació Empresarial del Tercer Sector Social de Catalunya)

Mesures per contenir despeses: implementar mesures d'eficiència energètica

LLEI DE MECENATGE REFORMADA

S'estimula el micromecenatge i s'incrementen els percentatges de deducció

S'actualitza el concepte de donatius i donacions (s'incorporen les de serveis)

S'hi inclou l'anomenat mecenatge de reconeixement o recompensa

S'amplien les modalitats d'explotacions econòmiques exemptes

Es reforça l'automatisme per aplicar exempcions de tributs de competència local als béns d'entitats sense ànim de lucre

MESURAR L'IMPACTE SOCIAL

Respondre al qüestionari de la Teoria del canvi: definició del problema social pel qual treballa l'entitat, passes per arribar als objectius desitjats i resultats que vol obtenir a curt, mitjà i llarg termini

Determinar amb quins dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS 2030) està alineada l'entitat

FONS EUROPEUS NEXT GENERATION EU

Analitzar les convocatòries i, si escau, presentar projectes

Aquesta setmana presentem la iniciativa Family Global Compact, el cardenal Martínez Sistach reflexiona sobre el Sínode, parlem de Càritas amb motiu del Corpus i Sant Julià de Lòria es fa present al Vaticà

 Vaticà

El Papa abandera la iniciativa i demana col·laboració a les universitats catòliques per diagnosticar què falla

«Family Global Compact», una iniciativa per entendre per què no sorgeixen famílies

Francesc demana als joves «somiar sense por».

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

«bé de la família és decisiu per al futur del món i el de l'Església», diu el Papa en l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia* i en el primer paràgraf de la carta que ha enviat als periodistes presentant la seva darrer iniciativa: *Family Global Compact*. És la gran aposta de Francesc per «posar en diàleg la pastoral familiar amb els centres d'estudi i recerca sobre la família presents a les universitats catòliques d'arreu del món».

Com la majoria d'iniciatives del Papa, *Family Global Compact* no és una idea només seva. Ha rebut

l'assessorament de membres de la cúria i de laics, especialment del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida (un ministeri vaticà on, com és lògic, tenen una presència especial). També participa en aquest pacte la Pontifícia Acadèmia per a les Ciències Socials. El seu objectiu comú: «Estudiar i investigar la rellevància cultural i antropològica de la família i els nous reptes que han d'afrontar.»

Francesc ha encarregat a les universitats catòliques una anàlisi profunda «del context de crisi actual en les relacions familiars».

Demana que expliquin en detall tant les dificultats contingents com altres d'estructurals que «fan més difícil formar serenament una família sense el suport adequat de la societat».

El Papa es pren la família i els joves molt seriosament

La manca de compromís i la baixa natalitat a països com Espanya i Itàlia no preocupa al Papa només per les seves implicacions demogràfiques. També per la desesperança que suposa per als joves no posar l'alegria en cap lloc en concret. Ja ho va veure amb els seus propis ulls quan els participants en el documental *Amén, Francisco responde* li van explicar com funciona Tinder. En els seus viatges apostòlics, Francesc s'ha reunit en nombroses ocasions amb joves per animar-los que s'embarquin en una gran causa. La d'atrevir-se a buscar un amor per a tota la vida i formar una família.

Per exemple, quan va visitar Eslovàquia el setembre del 2021, va aplegar un grup enorme de joves a l'estadi del club de futbol Lokomotiva Košice, molt popular a l'est del país. Només a les graderies cabien 10.780 espectadors, però els eslovacs a més van omplir la pista completament. Allà Francesc els va revelar que «la veritable originalitat,

la veritable revolució és rebel·lar-se contra la cultura de la provisionalitat, és anar més enllà de l'instint i de l'instant, és estimar per a tota la vida i amb tot el nostre ésser». I els va posar deures, com sol fer Francesc, encarregant-los «somiar sense por» amb «formar una família, tenir fills i educar-los, passar la vida compartint tot amb una altra persona, sense avergonyir-se de les pròpies fragilitats, perquè hi ha ell o ella, que els acull i els estima, que t'estima així com ets».

També quan al juny de l'any passat Roma va albergar la X Trobada Mundial de les Famílies, Francesc va tancar l'acte inicial demanant als joves que no es casi només «per ser un catòlic d'etiqueta». I molt menys «per fer una festa». Els va demanar que el sagrament signifiqués per a ells «fundar un matrimoni sobre l'amor de Crist, que és sòlid com una roca». «Ànims! La vida familiar no és una missió impossible», va concloure per a qui necessités sentir-ho.

Amb aquesta carta que ens ha enviat sobre el *Family Global Compact*, les últimes paraules del Papa són per ressaltar que «en la família es realitzen gran part dels somnis de Déu en la comunitat humana» i que «no podem resignar-nos al seu declivi en nom de la incertesa, l'individualisme i el consumisme».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Sant Mateu i el seu evangeli

Una de les característiques de l'evangeli segons sant Mateu és la seva estructura sistematitzada, amb ordre tòpic, però no necessàriament cronològic. L'autor recull, un rere l'altre, gairebé tots els miracles que en el seu evangeli ens explica que van ser fets per Jesús, quedant agrupats en els capítols vuit i nou.

Una cosa que em resulta molt interessant és que entre aquesta llista inclou, com a veritables miracles, les vocacions a seguir el Messies (8,18-22); així com la seva pròpia crida a aixecar-se del banc dels imposts i seguir-lo (9,9-13). En l'encapçalament del relat de cadascun d'ells, Mateu presenta un Jesús en moviment continu: «En baixar Jesús de la muntanya...; En entrar Jesús...; En arribar...; En passar...; Va veure...; Quan sortia...» I no només en moviment, sinó també proper i en diàleg: «I el va tocar dient...; I Jesús va dir al centurió...»

Mateu s'esforça a demostrar als seus lectors, cristians d'origen jueu, que per la seva genealogia Jesús és el Messies descendent de David, però sobretot que en Ell es compleix la Paraula dita pels profetes. Per a Mateu, Jesús no és només teologia i apologètica, sinó Paraula poderosa i en acció. Explicar miracles està bé, però ningú no pot demostrar millor el poder de Déu, sinó a través del que Déu faci en la seva vida. Som miracles de Déu, signes del seu poder misericordiós si com Jesús aprenem a saber baixar per pujar; a caminar per poder arribar a entrar, a ser-hi i a saber sortir. Miracles que, com Jesús, saben veure, escoltar, tocar, parlar i actuar.

Els quatre elements de «Family Global Compact»

1. Activar un procés de diàleg i col·laboració entre els centres universitaris d'estudi de temàtiques familiars. En particular donant un impuls nou a les xarxes entre els instituts universitaris que s'inspiren en la Doctrina Social de l'Església.
2. Crear una sinergia més gran entre les comunitats cristianes i les universitats catòliques.
3. Afavorir la cultura de la família i de la vida en la societat.
4. Harmonitzar i sostenir les propostes plantejades perquè el servei a la família s'enriqueixi i sigui sostingut en totes les seves facetes espiritual, pastoral, cultural, jurídica, política, econòmica i social.

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

 Vaticà

Reformes en l'Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes

Sínodo més sinodal

©VaticanMedia

La teòloga Cristina Inogés va intervenir a l'inici del camí sinodal a Roma, el 9 d'octubre del 2021.

**CARDENAL
LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH**
Arquebisbe metropolità emèrit
de Barcelona

Ens remuntem als anys 1962-1964 quan es va celebrar el Concili Vaticà II. Eren anys en què els Papes no viatjaven pel món, els bisbes de l'orbe anaven a Roma a visitar el Papa cada cinc anys amb motiu de la visita *ad limina*, i això amb una Cúria romana molt potent per causa d'un govern molt centralitzat de l'Església. Hi havia un buit considerable en les relacions entre el Papa i l'episcopat del món i era convenient emplenar-lo.

La presència de més de dos mil bisbes a Roma amb motiu del Concili Vaticà II la percebia gratament el mateix Papa. Convenia crear un organisme abans de finalitzar el Concili que reunís periòdicament una representació de l'episcopat universal per fomentar la unió estreta entre el Papa i els bisbes, i per ajudar i millorar la vida de la fe i estudiar qüestions que es refereixen a l'acció de l'Església en el món.

En l'inici de la quarta i darrera sessió del Concili, Pau VI va crear el Sínode dels Bisbes, que responia a aquell buit institucional. Aquest organisme compta amb l'Assemblea General Ordinària, que és la que més reunions ha celebrat en els poc més de cinquanta anys del Sínode, amb l'Extraordinària i amb l'Especial.

L'Assemblea General Ordinària del Sínode, fins ara, està integrada solament per bisbes com a membres. El papa Francesc, coherent amb la seva reiterada voluntat de donar més presència i participació a altres membres de l'Església, i especialment als laics en els organismes eclesials, des de l'àmbit diocesà fins a l'universal, ha establert que la referida Assemblea General Ordinària del Sínode tingui també membres sense la condició episcopal. El 17 d'abril del 2023, va determinar que vuitanta membres d'aquest im-

La reforma de Francesc és coherent i necessària per impulsar el testimoni evangèlic de l'Església

portant organisme siguin sacerdots, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques, juntament amb la resta dels altres membres que són bisbes.

S'afegeix a aquesta reforma que el 50% d'aquests nous membres siguin dones i que es valori també la presència dels joves. Com veiem, la reforma de Francesc és coherent i necessària avui per impulsar el testimoni evangèlic de l'Església.

Aquesta possibilitat de reforma estava prevista en el document *Episcopalis Communio*, del papa Francesc, de 15 de setembre del 2018, que estableix: «D'acord amb el tema i circumstàncies, poden ser cridats a l'Assemblea del Sínode d'altres que no estiguin investits del *munus* episcopal, el rol dels quals vindrà determinat en cada ocasió pel Romà Pontífex» (Art. 2 §2).

La reforma del papa Francesc afecta l'Assemblea General Ordinària del Sínode que es reunirà els anys 2023-2024. Es tracta d'una reforma de molta entitat que no passarà desapercebuda pels mitjans eclesiàstics. Jean Claude Hollerich, relator general del Sínode, ha insistit que aquesta reforma «no és una revolució, sinó un canvi important». Aquest arquebisbe de Luxemburg no oculta que ens trobem davant d'un canvi certament molt profund. El text original de la Secretaria General del Sínode afirma que «l'Assemblea tindrà ocasió de reflexionar sobre l'experiència concreta que realitzarà, amb vista a formular propostes sobre el mode de procedir en el futur».

El papa Francesc ha volgut que el Sínode dels Bisbes sigui més sinodal i ens ha dit que «el camí de la sinodalitat és el camí de l'Església que Déu espera en el tercer mil·lenni», recordant que «Església i Sínode són sinònims», com afirmava sant Joan Crisòstom. S'hi afirma clarament que aquests nous membres del Sínode dels Bisbes són membres de dita institució i tenen dret a vot. Aquesta és potser la reforma que més ha inquietat alguns sectors de l'Església, que han arribat a comparar aquesta nova configuració del Sínode dels Bisbes amb un Parlament. Cal tenir molt present que el Sínode està presidit pel Papa i és un organisme consultiu deliberatiu.

El Codi de Dret Canònic estableix que el Sínode dels Bisbes, en el seu

cas l'Assemblea General Ordinària, podria gaudir també de potestat deliberativa quan el Romà Pontífex els la concedís (cf. Can. 343). Però aquesta possibilitat no presenta cap dificultat ja que és el Papa el qui en aquests casos concedeix als membres la referida potestat.

Hem d'agrair al papa Francesc la reforma presentada. Aquesta decisió pontificia reforça la solidesa del procés en el seu conjunt, incorporant a l'Assemblea sinodal la memòria viva de la fase preparatòria, a través de la presència d'alguns dels que en van ser els protagonistes.

Pel que fa al nom del Sínode «dels Bisbes», de moment, atesa la presència de membres que són bisbes, la decisió del Papa és la de mantenir l'especificitat episcopal de l'Assemblea sinodal convocada a Roma, i alhora la de no limitar-ne la composició només als bisbes, admetent-hi un cert nombre de no bisbes com a membres de ple dret. És, per tant, en el registre de la memòria que s'inscriu la presència dels no bisbes, que han participat en la fase preparatòria del Sínode i no en aquell de la representació. D'aquesta manera, l'especificitat episcopal de l'Assemblea sinodal no en resulta afectada, sinó fins i tot confirmada.

Advocant en aquest sentit, la proporció numèrica entre bisbes i no bisbes és que aquests darrers són inferiors al 25% del nombre total de membres de l'Assemblea general. Però és més important posar en relleu la modalitat de designació dels no bisbes: aquests, en efecte, no són elegits, sinó que són nomenats pel Sant Pare a proposta dels organismes pertinents. Aquests organismes presenten al Papa cent quaranta noms de possibles membres no bisbes i el Papa n'escull setanta. A aquests cal afegir, per la reforma que comentem, deu clergues pertanyents a Instituts de vida consagrada, escollits per les respectives organitzacions.

Per aquesta important reforma que ha integrat fidels sense la condició episcopal en un organisme de l'Església universal, hem d'agrair al papa Francesc la lucidesa i fermesa per continuar la reforma de l'Església anunciada i continguda en la seva exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* de l'inici del seu pontificat, el 19 de març del 2016.

Barcelona

Campanya de Corpus Christi de Càritas Catalunya

Tu hi tens molt a veure

FRANCESC ROIG
President de Càritas Catalunya

«Tu hi tens molt a veure» és el lema de la Campanya de Corpus Christi de Càritas Catalunya. El complementa una breu frase que ens demana un compromís: «Tu pots canviar la situació de les persones que pateixen. No miris cap a una altra banda.»

Aquest lema me'n recorda un altre de l'entitat germana Mans Unides que va tenir molt d'impacte: «La teva indiferència et fa còmplice.» Com poden veure els lectors, ambdues entitats compartim un prec, que també ens fa sovint el papa Francesc: no caure en la indiferència davant les injustícies socials que colpegen el nostre món; mirar amb els ulls i amb el cor els qui la societat (i també alguns polítics) no volen veure: els sensellar; les persones que fan cua als centres de distribució d'aliments; els immigrants que veuen com hi ha ajuntaments que no els volen empadronar; les persones grans dependents que encara esperen la resposta de l'Administració pública; els homes i dones més grans de 50 anys que s'han quedat sense feina i que ningú no vol contractar; els joves ni-nii i altres que malgrat haver estudiat formen part de prop del 50% del total de joves de Catalunya en edat laboral que no troben feina.

Sovint, des de Càritas, quan presentem les nostres memòries anuals o els nostres informes sobre la pobresa i l'exclusió social, estem cansats de repetir-nos, de reclamar als nostres governants els canvis urgents que són necessaris per fer possible la supervivència de prop de dos milions de ciutadans de Catalunya.

Sembla una lletania interminable: quan el govern de torn farà una veritable política d'habitatge que combati l'exclusió residencial, amb un gran part d'habitatge social de lloguer? En

Persona acollida al servei de dutxes a Sabadell.

quin moment garantirà l'estabilitat dels preus dels productes de primera necessitat? Quan la renda garantida de ciutadania (RGC) de Catalunya arribarà a totes les persones que ho necessiten? Quan algú serà valent i aprovarà una prestació universal per criança per a les famílies amb infants i adolescents? A quin segle haurem d'esperar per tenir polítiques que protegeixin veritablement les famílies? Algú té interès a posar fi a l'economia submergida i el treball indigne? A què és deguda la inacció del govern respecte l'obligatorietat de l'empadronament de TOTES les persones que resideixen en els nostres municipis, quan molts d'aquests passen de llarg de la llei general?

Estem cansats de reclamar als nostres governants els canvis urgents que són necessaris per fer possible la supervivència de prop de dos milions de ciutadans de Catalunya

Càritas Catalunya - Pepe Navarro

Càritas Catalunya fa una crida a la fraternitat, a mirar el desvalgut, el fràgil, l'incomprens amb una mirada diferent, compassiva i tendra

Davant d'aquesta allau de greuges, què podem fer els ciutadans de carrer? El sistema econòmic actual ens convida a l'individualisme, a viure reclosos a casa nostra, pendents de l'arribada del repartidor que ens porta el que necessitem a la porta de casa; a preocupar-nos per les meves coses i deixar de banda la pertinença a la comunitat, les relacions fraternes, l'ajuda mútua, el cor que batega pel patiment de l'altre... Ens volen aïllats, indiferents, sense sentiment «de classe», perquè els fa por la revolució de l'amor, els inconformistes ètics i pacífics; la consciència i l'acció dels cristians.

És per això que, de nou, Càritas Catalunya fa una crida a la fraternitat, a

mirar el desvalgut, el fràgil, l'incomprens amb una mirada diferent, compassiva i tendra, però amb el desig i el compromís personal d'actuar —individualment i col·lectiva— contra la injustícia que viuen milions de persones al nostre país.

Quan gairebé estem a punt de tancar els números de la Memòria 2022 de les Càritas diocesanes a Catalunya tenim el cor en un puny: el nombre de persones ateses i beneficiàries, s'haurà mantingut o haurà pujat? De moment, és recomanable un optimisme moderat. I encara que, al final, no puguem donar bones notícies, no ens estarem de continuar proclamant l'esperança i treballar per la Justícia del Regne. Tu hi tens molt a veure. Ens hi ajudes?

 Urgell

Sant Julià de Lòria s'aboca en la celebració dels 800 anys de l'aparició de la Mare de Déu de Canòlich

Una Mare de Déu de 800 anys

Bisbat d'Urgell

L'Aplec del 28 de maig va reunir un gran nombre de fidels.

M. C. ORDUÑA
La Seu d'Urgell

A principis de maig es van iniciar les celebracions del vuitè centenari de l'aparició de la Mare de Déu de Canòlich, i diverses activitats s'han dut a terme: la presentació d'un llibre de la Pilarín Bayés, la benedicció d'una talla del segle XX retornada a l'església, l'exposició commemorativa *Clixé de Canòlich*, novenes, pujades en bicicleta al santuari, tornejos esportius, xerrades, la creació d'uns murals commemoratius, un premi de microrelats i punts de llibre, la celebració del tradicional aplec, l'estrena del curtmetratge *Tirites* sobre la Mare de Déu, i finalment, el lliurament d'una talla de la Mare de Déu de Canòlich al Sant Pare, un acte que va posar un fermall extraordinari a aquesta efemèride, impulsada pel rector de Sant Julià, Mn. Pepe Chisvert.

El mes de maig se celebra, tradicionalment i al santuari de la Mare de Déu de Canòlich, un Aplec a l'aire lliure, amb gran quantitat de fidels i d'autoritats

de la parròquia de Sant Julià i d'arreu del Principat d'Andorra, que es congreguen, amb devoció, entorn a la Mare de Déu. Aquesta trobada, centenària, s'ha enllaçat enguany amb tot un seguit d'activitats que volen ressaltar una fita memorable: es compleixen 800 anys de l'aparició de la talla, a l'indret on finalment es va bastir al segle XIII el santuari de Canòlich.

Diu la llegenda que el 14 de juliol del 1223 un pastor va trobar la talla en un indret a prop d'on pasturava el bestiar. Com en totes les llegendes de maredeu trobades, la talla insistia a retornar a l'indret fins que van decidir fer-hi un santuari. 800 anys més tard, s'hi ha celebrat l'aplec multitudinari. Un gran nombre de feligresos i devots de la Mare de Déu de Canòlich van peregrinar a peu fins al santuari —situat a 1.635 m. d'altitud, als vessants de llevant de la Serra Plana— per mostrar la seva devoció i estimació a la Mare de Déu.

L'aplec va estar marcat per la celebració de diverses misses. La primera, com és costum, va tenir lloc a l'església parroquial de Sant Julià i Sant Germà, presidida pel rector, Mn. Pepe Chisvert. A més, es van dur a terme dues misses més, al santuari de la Mare de Déu de Canòlich, i al seu envelat exterior, per tal de facilitar als pelegrins la participació en el joiós dia d'aplec.

Durant el matí, a l'aparcament del Prat Nou, es va dur a terme la benedicció i distribució del pa beneït de Canòlich, un gest que evoca la caritat cristiana i la necessitat de compartir amb els més pobres. La celebració de les dotze del migdia, a l'envelat exterior del santuari, per facilitar la participació dels nombrosos pelegrins, fou l'Eucaristia presidida per l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, i concelebrada per Mn. Pepe Chisvert, i pels altres sacerdots d'Andorra.

Hi van assistir una gran quantitat de fidels, que van omplir la carpa i esplanada del santuari,

encapçalats per les autoritats: el cap de Govern d'Andorra, Xavier Espot; el síndic general, Carles Enseñat; alguns ministres, juntament amb els cònsols de la parròquia de Sant Julià, Josep Majoral i Mònica Codina, consellers generals i molts pelegrins i devots.

Amb motiu del vuitè centenari de la trobada de la Sagrada Imatge de la Verge, el papa Francesc va concedir la gràcia de la indulgència plenària a tots els fidels que visitessin el santuari de Canòlich entre el 20 i el 27 de maig i tinguessin la disposició interior d'un desaferrament total del pecat, fins i tot venial i, a més, complissin les condicions que l'Església demana: confessió, combregar i resar per les intencions del Sant Pare. També, l'arquebisbe va impartir a l'Eucaristia la benedicció apostòlica amb indulgència plenària.

Enguany, les activitats han estat variades des de l'1 de maig, a l'entorn d'aquesta commemoració, amb el lema «Verge de Canòlich, 800 anys agermanant». L'estrena

del curtmetratge *Tirites* l'1 de juny als cinemes Illa Carlemany (Principat d'Andorra), que explora la relació entre tres generacions sota l'ombra de la llegenda de la troballa de la talla de la Mare de Déu de Canòlich, hi posa el punt final.

Entre les iniciatives organitzades per commemorar l'efemèride, també cal destacar l'edició del llibre *Petita història de Canòlich*, amb il·lustracions de Pilarín Bayés i textos de Jordi Pasques, el repartiment d'unes 1.000 banderoles commemoratives perquè els veïns engalanessin les façanes i balcons, la confecció d'una litografia de l'artista Sergi Mas i de l'*Auca de Canòlich* reeditada en color o la benedicció d'una representació de la Mare de Déu de Canòlich, realitzada per l'artista portuguesa Margarida Cepeda o la recepció d'una talla de la Mare de Déu dels anys quaranta del segle XX, que ha estat donada per a la seva adoració a l'església parroquial per la família Marfany de Sant Julià, que l'ha custodiat en els darrers anys.

La Mare de Déu de Canòlich va estar present en l'audiència general del 31 de maig.

La Mare de Déu de Canòlich va estar present en l'audiència general del Sant Pare a la plaça de Sant Pere del Vaticà, el dia 31 de maig, festa de la Visitació de la Benaurada Verge Maria, i conclusió del mes de maig, Mes de Maria. Amb motiu de la celebració dels 800 anys de la seva trobada, una delegació d'una seixantena de persones de la parròquia de Sant Julià de Lòria, encapçalats per l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, el rector de Sant Julià, Mn. Pepe Chisvert, pels cònsol major i menor de la parròquia, i l'ambaixador d'Andorra davant la Santa Seu, va dur una talla perquè fos beneïda pel papa Francesc.

Es va fer lliurament simbòlic de la talla, realitzada en un taller barceloní. En acabar la celebració de l'audiència, a la basílica de Sant Pere, Mons. Joan-Enric va presidir dins la basílica, amb el grup de pelegrins, la pregària Mariana que el Papa ha proposat per a tota l'Església en preparació de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode del proper mes d'octubre.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Dos nous sacerdots per a Sant Feliu de Llobregat

El proper diumenge, 18 de juny, a les 18.30h, la catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat s'omplirà de joia per l'ordenació sacerdotal de Josep Sellarés i Manuel S. C. Rodríguez, de mans del bisbe Agustí Cortés. Si no podeu participar en persona aquell dia, podeu seguir la celebració en directe a través del canal de YouTube del bisbat.

VIC

Trobada preparatòria de la JMJ a les Germanetes dels Pobres

S'acosta la Jornada Mundial de la Joventut, que tindrà lloc a Lisboa aquest agost. Per tal de prepara-la, la Delegació de Joves va organitzar una trobada a la casa de les Germanetes dels Pobres de Vic on els futurs pelegrins es van poder conèixer i fer amistat de cara al viatge. Hi va haver teatre, testimonis i adoració eucarística amb música en directe. La festa finalitzà amb un refrigeri.

LLEIDA

Final de curs pastoral

El bisbat de Lleida va celebrar el 27 de maig la seva Assemblea Diocesana anual, que clou el curs a la diòcesi i que reuneix religiosos i laics en una trobada de treball i per compartir experiències i projectes. En aquesta ocasió, la jornada ha dut per títol *Parròquia sinodal, camí de futur*, i ha comptat amb la ponència de l'arquebisbe emèrit de Saragossa, Vicente Jiménez Zamora.

SOLSONA

Assemblea General anual de Càritas diocesana

El dia 27 de maig va tenir lloc a Mollerussa l'Assemblea General anual de Càritas diocesana. El bisbe Francesc Conesa va presidir aquest acte en el qual es van aprovar els comptes i els pressupostos i es va presentar la memòria. Després va haver-hi una xerrada formativa sobre l'acompanyament a les persones que atén Càritas, a càrrec d'Anna Carne. Per acabar la jornada van celebrar l'eucaristia i van fer un dinar de germanor.

TORTOSA

Confirmacions a Sant Pere Apòstol de Benicarló

El divendres 19 de maig, abans de tancar la capella del Cristo per començar-hi les obres, 21 joves van ser confirmats per Mn. José Luis Arín, administrador diocesà. Un agraïment al cor interparroquial, als catequistes i a les famílies per confiar en la parròquia.

GIRONA

45 joves i adults reben la Confirmació a la catedral

El diumenge 28 de maig, quaranta-cinc joves i adults de la diòcesi van rebre el sagrament de la Confirmació a la catedral de Girona. Procedien d'Arenys de Mar, Calella, Celrà, Cruïlles, Figueres, Gaserans, Girona, Maçanet de Cabrenys, Maçanet de la Selva, Palafolls, Palafrugell, Palamós, Riells i Viabrea, Salt i Santa Coloma de Farners.

TARRAGONA

Festa de final de curs d'Església Jove Tarragona

El santuari de la Mare de Déu de la Pineda, a Vila-seca, va acollir, el divendres 26 de maig, la festa final de curs d'Església Jove Tarragona, que va aplegar un centenar de joves de l'arxidiòcesi. La trobada, que va presidir l'arquebisbe Joan, va comptar amb el testimoni de dues noies que han participat com a voluntàries als pelegrinatges al santuari de Lourdes. Durant la pregària, l'arquebisbe Joan va convidar els joves a viure aquesta experiència de servei, i també a participar en altres activitats d'estiu, com la Jornada Mundial de la Joventut o el camí de Sant Jaume.

URGELL

Ofrena dels Amics del Santuari d'Arboló a Montserrat

El dissabte dia 20 de maig l'arquebisbe d'Urgell amb 150 pelegrins del Pallars Sobirà i Jussà, i d'altres llocs, van pujar a la basílica de Montserrat per ofrenar una majòlica amb la imatge de la Mare de Déu d'Arboló, patrona dels Pallars, que es va col·locar al camí dels Degotalls de la muntanya de Montserrat en signe d'agermanament.

TERRASSA

Pregària mariana pel Sínode

El dimecres 31 de maig, festa de la Visitació de La Verge Maria a la seva cosina Elisabet, seguint les indicacions de la Secretaria General del Sínode per a totes les diòcesis, a les parròquies i comunitats de la diòcesi es va pregar pels fruits del proper Sínode de Bisbes. El bisbe Salvador ho va fer la catedral, als peus de la imatge de la Mare de Déu de la Salut.

El crit de les dones

LUCIA MONTOBBIO CAMPA
Periodista

Són nenes, joves
i dones resilients
que assumeixen
situacions
esglaiadores amb
paciència

Durant el mes de maig, la columnata de Bernini del Vaticà ha comptat amb una exposició fotogràfica. Es titula *Woman's Cry: el crit de les dones*. Aquest nom de seguida em porta a pensar en el famós *Crit* d'Edvard Munch.

L'artista noruec va dibuixar el 1893 una sèrie de quatre quadres. El més famós és el que està pintat amb llegendes de color càlid. El protagonista és un home que està cridant, amb una expressió desesperada, mentre passeja per un camí delimitat per tanques.

Les protagonistes de les fotografies mostrades també viuen situacions extremes. També duen vides turmentades. Es troben enmig de guerres, de pobresa, de jornades laborals eternes, de fam, de sequera... Tenen cura de la família o de la comunitat en moments d'absoluta vulnerabilitat, amb fortalesa.

Les vint-i-sis imatges retraten biografies femenines que bateguen en tots els continents del món. A elles, a les fotografies no les veiem cridant com en el quadre de Munch. Més aviat, les veiem amb un gest fort, segur. Estan concentrades, i alguna fins i tot

troba l'energia per mirar directament a càmera i somriure.

Uns ulls que connecten amb els nostres, que observen curiosos des de la plaça de Sant Pere. Sentim fraternitat. Voldríem conèixer millorquina és la seva història. Són nenes, joves i dones resilients que assumeixen situacions esglaiadores amb paciència. M'impacta la fotografia on hi ha una nena que somriu amb il·lusió, de fons: la guerra d'Ucraïna.

Com diu Paolo Ruffini, prefecte del Dicasteri de Comunicació de la Santa Seu: «El crit de les dones ens ensenya a veure el mal per no romandre'n presoners, per redimir-lo... aquestes imatges ens mostren un camí i, en paraules del papa Francesc, fan que ens preguntem si caminem en l'esperança o en la resignació.»

La mostra ha estat impulsada per la Unió Mundial d'Organitzacions Femenines Catòliques (UMOFC), a través del seu Observatori Mundial de les Dones. Ha comptat amb el suport del Dicasteri per a la Comunicació de la Santa Seu. Hi han participat vuit fotògrafs de renom: A. Ud Daula, L. Catalano, de Rodas, V. Ikoutas, F. Paredes, C. Borgato i S. Tenenti.

Bons mestres o mestres bons?

Ha esdevingut més ardu, més difícil comunicar als alumnes raons profundes per les quals viure una vida bona

MARIANO BÁRTOLI
 Coordinador del grau en Filosofia
 de la Universitat Abat Oliba CEU

No és cap misteri per a ningú que vivim en l'actualitat una profunda crisi educativa, una crisi de tal calibre que el papa Benet l'ha anomenada «emergència educativa». Aquesta emergència consisteix en la dificultat creixent que tenen els educadors per «transmetre a les noves generacions els valors fonamentals de l'existència i d'un comportament correcte», dificultat que existeix d'una manera especial a l'escola.

En efecte, si bé sembla més senzill ensenyar matemàtiques, gramàtica o història, ha esdevingut més ardu, més difícil, comunicar als alumnes raons profundes per les quals viure una vida bona. I la causa d'aquesta dificultat cal buscar-la, entre d'altres llocs, en la relativització de la veritat: manca la llum de la veritat, no es reconeix res com a definitiu i absolut, sinó que es deixa com a última mesura el propi jo i les seves apetències. En aquest context, res no es pot comunicar com a segur i cert, de manera que la tasca educativa esdevé en certa manera impossible. Així, els mestres senten, molts cops, la temptació d'abdicar de l'esplèndida missió que se'ls ha encomanat: formar integralment la persona. En el millor dels casos redueixen la seva acció a l'ensenyament, a la transmissió d'habilitats i sabers. Aquests són, és clar, bons mestres, que amb gran esforç il-

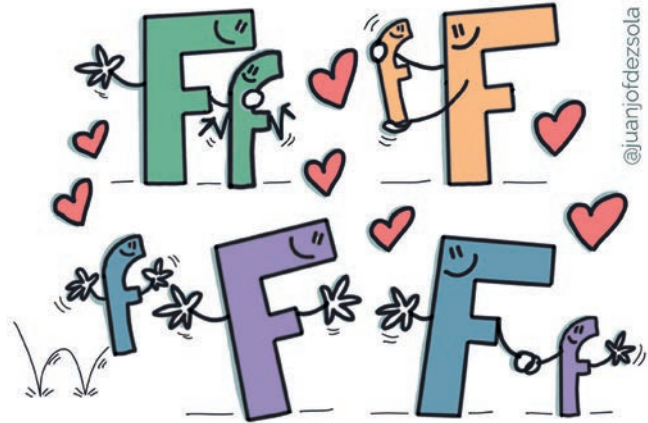
luminen la intel·ligència dels alumnes tot preparant-los per afrontar el segle que els toca viure. Però no n'hi ha prou.

El que exigeixen els nostres temps, diu el Papa, són mestres que ho siguin realment, això és, mestres que, malgrat les dificultats, es mantinguin fermes per exercir la veritable essència de l'activitat docent, que no únicament apunta a la formació de la ment amb la veritat, sinó també a la del cor amb el bé i la bellesa.

Raó per la qual, el que reclamen els pares, els mateixos col·legis i, fins i tot, els mateixos joves són, no només bons mestres, sinó mestres bons, que des de la plenitud del seu coneixement i de la bondat del seu cor, siguin capaços de donar i comprometre la vida pel bé dels seus alumnes. I és que la docència com a missió suposa essencialment el lliurament d'un mateix en la persona de l'educand, que espera a cada classe que li ensenyin a viure i això, més que amb teories o paraules, es fa amb la mateixa vida bona del docent. Benet XVI ho deia amb força: «Despertem la passió educativa que és una passió del "jo" pel "tu", pel nosaltres, per Déu, i que no es resol en una didàctica, en un conjunt de tècniques.» És clar que són necessàries les tècniques, però adquireixen més força en la mesura que són mogudes per un cor bo.

Sexualitat de parella

Quan l'elecció del projecte de vida és l'amor, la sexualitat es torna un vertader diàleg constructiu dels cossos

SALVADOR MANICH BOU
President del Centre de Preparació al Matrimoni

La sexualitat és el mecanisme natural destinat a mantenir la pervivència de les espècies. En els éssers humans, de manera distintiva, la sexualitat pren també una dimensió moral on l'amor i l'empatia intervenen juntament amb el plaer, de manera que l'equilibri entre aquestes forces permet no només la pervivència de l'espècie sinó l'estabilitat familiar, tan necessària per a l'assoliment de la maduresa de tots els membres de la família, els fills i els pares.

Quan una parella es planteja l'amor com a projecte de vida familiar (*Catalunya Cristiana*, núm. 2274), la sexualitat pren una dimensió plena, esdevenint un diàleg íntim sense paraules (un diàleg dels cossos, *Amoris laetitia*, núm. 284), per mitjà del qual l'amor pot créixer i manifestar-se de manera visible.

Si la parella viu la sexualitat des de l'egoisme, aquest diàleg es torna un monòleg on cadascú competeix en la satisfacció del plaer i la cerca del seu propi jo a costa de la servitud de l'altre. No és estrany, doncs, que la relació derivi cap a la violència emocional, si no física. Per contra, quan l'elecció del projecte de vida és l'amor, la sexualitat es torna un vertader diàleg constructiu dels cossos on es cerca la felicitat de l'altre a través de l'emotivitat i del contacte físic íntim que resulta plaent

per a tots dos. És aquest intercanvi l'adob necessari per al creixement de l'amor fecund i la millor pedagogia en l'art d'estimar (*The art of loving*, Erich Fromm) per als fills i per als que ens envolten.

En el diàleg madur dels cossos han de ser-hi presents la il·lusió, la imaginació, la creativitat, l'acceptació de les decepcions, no solament de les conscients sinó també de les inconscients, la superació de la rutina, el respecte mutu i l'atenció a la situació present de l'altre (*Fent camí amb les parelles*, pàg. 149).

No podem ignorar que és en la preadolescència quan els instints sexuals bàsics queden fixats en la persona. El papa Francesc es demana si les institucions educatives han assumit el repte plantejat en el Concili Vaticà II d'establir «una educació sexual positiva i prudent» (AL, núm. 280). Personalment, penso que anem tard. La irrupció massiva de la pornografia violenta d'accés gratuït, disponible a les xarxes per a nens des de 10 anys, pot tenir efectes psíquics irreversibles en la pèrdua dels sentiments de compassió i d'empatia (joseluisgarcia.net). Cal que acompanyem amb cura els nostres fills en el seu creixement afectivosexual des de petits.

«Voldria que els cristians no tinguessin por i que acceptessin els canvis»

Mn. Antoni Pladevall i Font, sacerdot i historiador

Pladevall va néixer a Taradell el 1934.

«Al Seminari es recordava Jacint Verdaguer, Jaume Balmes i altres capellans destacats, i nosaltres esperàvem poder ser com ells»

Mn. Antoni Pladevall i Font (Taradell, 1934), sacerdot i historiador, és un dels grans coneixedors de la història de Catalunya i de l'Església catalana. En dona testimoni l'ingent nombre de llibres i monografies, col·laboracions en obres col·lectives, articles... dels quals és autor. Fou el primer president dels Amics de l'Art Romànic (1977-1979), cap de la secció d'inventari del Patrimoni Artístic de la Generalitat de Catalunya (1980-1999) i director general del Patrimoni Artístic del departament de Cultura de la Generalitat (1984-1986). Forma part d'algunes de les entitats culturals més importants del país. Ha rebut la Creu de Sant Jordi (1994) i la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2003). Ha exercit en diferents paròquies: Sant Feliu de Codines, Tona, Centelles i, fins l'any passat, Sant Quirze Safaja. És una persona cordial i propera. Transmet entusiasme i rigor, popularitat i erudició. Ens rep a la Casa Sacerdotal de Vic, on resideix actualment.

Ens agradaria que compartís amb nosaltres algun record especial de la seva infantesa.

Vaig néixer a Taradell l'11 de febrer de 1934. El meu pare era de pagès i treballava al camp. La meua mare, nascuda a Barcelona, tenia la família al mateix poble de la Plana de Vic. Quan va morir la seva mare, ella era molt petita i va anar a viure amb uns oncles seus. De jove treballava en una fàbrica tèxtil. Ambdós eren molt cristians. Un cop casats, s'establiren en una casa de la mare al poble esmentat. Recordo que cada dia resàvem el rosari al vespre i, quan la política es va complicar, el resàvem d'amagat a la cort dels conills, cosa que tinc clara a la memòria perquè jo m'adormia i em despertaven sovint.

Quan decidí de fer-se capellà? Què o qui el portà al sacerdoci?

En acabar-se la guerra civil, vaig començar a anar al col·legi de les monges de Taradell. Es pot dir que, després de fer la primera comunió, jo ja tenia ganes de ser capellà. A set anys vaig començar a fer d'escolà a l'església de Sant Genís del meu poble. El 1944, un company escolà, en Martí Homs, que tenia un any més que jo, va entrar al Seminari de Vic, que aleshores estava en un sol edifici al costat del santuari marià de la Gleva. Jo també hi volia entrar, però com que no tenia encara onze anys, no em varen admetre. Vaig plorar del disgust que vaig tenir, però hi vaig entrar el 1945, acompanyat dels pares i una germana, que tenia tres anys més que jo.

La seva vocació, per tant, va néixer molt aviat.

Sí. Va ser una vocació precoç. El meu pare hi havia estat una mica més de sis anys, al Seminari de Vic, i mai no em va dur la contrària. Recordo que em deia que si mai volia deixar-ho, com ell havia fet, era ben lliure de fer-ho. Al Seminari es recordava Jacint Verdaguer, Jaume Balmes i altres capellans destacats, i nosaltres esperàvem poder ser com ells.

Si un jove es plantejés d'entrar en el món religiós, quin consell li donaria?

Em faria il·lusió. Li diria que s'ho pensés bé i que ho comentés als capellans que tinguéssin a prop.

Algunes diòcesis triguen a tenir relleu al capdavant. Quin perfil ha de tenir un bisbe, al seu entendre?

Crec que un bisbe ha de ser amic de tots els capellans i tractar-los segons

«Llibres com els del P. Batllori, del P. Massot, de Mn. Bonet i Baltà i molts altres ajuden a veure que es necessita un canvi»

les qualitats de cada un. Mai sentir-se'n l'amo. I és que un capellà és un ajudant seu.

Fou un col·laborador estret del Dr. Eduard Junyent en el Museu Episcopal i l'Arxiu Diocesà.

He tingut sempre la dèria de ser capellà i historiador. De petit, m'interessava tot el que feia referència al passat del meu poble, Taradell, i en especial de l'església i dels seus castells. En entrar al Seminari, ja portava una llibreta amb notícies del passat, perquè havia revisat un armari de llibres antics de la parròquia i del poble. Altres coses les havia preguntades a gent gran i erudita de la meua població. Com que sabia que a Vic hi havia un arxiu important que dirigia el Dr. Eduard Junyent, vaig demanar al seu nebot, en Josep Junyent, que estiuejava a Taradell, al mas Ferriol, si podria anar a buscar notícies històriques a l'arxiu de Vic. Ell en va parlar al seu oncle, que va respondre que sí. I així un dia em vaig presentar a l'arxiu per buscar coses de Taradell.

Devia ser un moment molt especial per a vostè.

Sí. El Dr. Junyent em va rebre molt bé. Em va portar una capsula de fusta amb molts pergamins i me'n va deixar un de capítols matrimonials del segle XI. Jo el vaig obrir i de seguida em vaig posar a copiar el document, que era d'un pergami amb bona lletra. Ell, dret, a darrere, mirava com ho feia. Em vaig equivocar en una paraula: «*mani festum*». Em digué que es tractava d'un sol mot i no de dos, com jo hi posava. I aleshores em va preguntar què feia als estius. Jo li vaig respondre que feia classes als estiuejants que repetien curs, i aleshores em va demanar si podria baixar a treballar a l'Arxiu de Vic. Jo vaig acceptar, joiós, la proposta i així va ser com vaig començar a treballar als arxius i a aprendre.

Hi estigué fins que el Dr. Junyent morí. Finalitzà una etapa i en començaren d'altres.

Sí. Quan ell morí, i no podent-lo substituir a Vic, com era el seu desig, vaig anar a impartir classes d'història de l'Església al Seminari de Vic i, quan el Seminari Major va passar a Barcelona, a la Facultat de Sant Pacià. A la Ciutat Comtal em varen oferir de treballar en inventari de monuments d'història civil i, el 1980, a fer una tasca semblant a la Generalitat de Catalunya, tot treballant en els seus arxius. Entre 1984 i 1986 vaig ser director del Patrimoni

Històric del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. I així va ser com vaig passar a formar part de l'administració, essent, al mateix temps, capellà i vicari diumenger a les parròquies on exercia.

Si, en un exercici imaginari, enviés una carta a un avantpassat seu de l'època medieval, què li diria?

Li diria que moltes de les construccions més boniques i atractives de la humanitat són edificis religiosos: basíliques, catedrals, convents, ermites, esglésies, santuaris... Quan parlem de coses importants del passat, els edificis religiosos hi tenen un primer lloc i si escrivim a amics sobre llocs que hem visitat, sempre ens hi referim.

Quins personatges, de qualsevol època, li hauria agradat de poder conèixer personalment?

D'èpoques més recents, Verdguer, Mn. Josep Gudiol, el general Josep Moragues, el naixement del qual vaig situar a Sant Hilari Sacalm...; si reculéssim molt enrere, l'abat Oliba, Ermessenda de Carcassona, Gerbert d'Orlhac...

Gerbert d'Orlhac esdevingué el Papa de l'any 1000 amb el nom de Silvestre II.

Gerbert d'Orlhac o Silvestre II (940-1003) va ser una persona que va meravellar la gent de la seva generació. Ha deixat el record d'un gran savi medieval. Fou «el papa de l'any 1000». La seva figura ens porta a un temps en què Catalunya es formava i consolidava com a estat entorn del canvi de mil·lenni, i Gerbert, que va rebre part de la seva formació al monestir de Ripoll, és la millor mostra de la cultura del país, pouada directament de les fonts àrabs.

Si hagués de definir Catalunya en poques paraules davant de persones que desconeguessin del tot la realitat del país, què els diria?

Els diria que Catalunya es troba entre els Pirineus i el mar, que sobrepassa la xifra de set milions d'habitants i que té fama de ser un poble treballador i benestant. També, que forma part d'Espanya, tot i que de sempre ha volgut ser independent, com ho era en el segle XI, i que es cansa de discòrdies amb l'Estat espanyol.

Mn. Josep M. Ballarín deia que, de tot el que has llegit, quan arribes a la maduresa només et quedes amb tres o quatre autors...

Hi estic d'acord. Mn. Ballarín era un home d'inquietuds que sovint topaven

L'entrevista ha tingut lloc a la Casa Sacerdotal de Vic, on resideix.

amb velles pràctiques. La lectura de llibres de religió fa pensar i meditar. Llibres com els del P. Batllori, del P. Massot, de Mn. Bonet i Baltà i molts altres a què ens podríem referir, ajuden a veure que es necessita un canvi.

Què li agradaria de poder fer, que no hagi fet encara?

Voldria que els cristians no tinguessin por i que acceptessin els canvis, els quals he procurat de fer entendre als altres. Em sap greu que, per l'edat, no podré veure aquest millorament, que espero i en el qual sempre he confiat.

M'agradaria veure, per exemple, una Església que comptés més amb la participació activa i directa de les dones.

El futur de l'Església, per tant, el veu amb ulls optimistes...

Crec que hi ha tota una sèrie de moviments d'acció pastoral que han donat i donen una nova vitalitat a l'Església, la qual abans semblava una mica massa adormida o amb poques inquietuds. Tinc confiança que l'Església tirarà endavant. Cal dir, tanmateix, que es necessiten empentes fortes, com les que ha donat el papa Francesc.

«M'agradaria veure, per exemple, una Església que comptés més amb la participació activa i directa de les dones»

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Sobre la credulitat i la fe

Benvolgudes i benvolguts, el periodista Francesc-Marc Álvaro va publicar a *La Vanguardia* un interessant article que portava per títol «Els crèduls» (novembre de 2022). Es declarava sorprès per l'elevat grau de credulitat —que és la facilitat exagerada a creure— en una població com la nostra, que se suposava informada i formada. Deia que els crèduls són legió i apareixen en molts episodis de la nostra vida pública. La credulitat, deia Álvaro, s'expandeix com una substància dolça que construeix sospites que neixen de la intoxicació i el soroll. La credulitat, conclouïa l'autor, consisteix en un acte de fe que es basa en la negació d'allò que és evident. Pel crèdul, l'argument que desmenteix el seu missatge no és més que la conspiració de l'altre. Avui, que celebrem la diada de Corpus, pot ser un bon moment per reflexionar sobre la fe i la credulitat.

És paradoxal, certament, que la credulitat estigui tan estesa en una època que es defineix a si mateixa com a racional. I que afecta, encara que sembli estrany, no només persones incultes sinó que també implica persones amb formació i cultura, fins i tot persones amb importants responsabilitats polítiques o socials. La credulitat, aleshores, és la reacció a un excés de racionalitat que no satisfà l'existència de les persones i serveix de via d'escapament.

La credulitat també és omnipresent en allò que alguns anomenen «ciències ocultes» —astrologia, tarot, etc.—, unes pràctiques que no tenen cap base científica però que compten amb milers de seguidors i generen moviments milionaris de diner diàriament.

Entre aquestes credulitats s'hi troba l'horòscop, que apareix fidelment cada dia als diaris i a les tertúlies radiofòniques o televisives i és llegit o escoltat per milers de lectors i oients que en segueixen amb més o menys fidelitat els seus consells.

Dit això, hem de proclamar que la fe no té res a veure amb la credulitat. La fe és una aposta raonable que es presenta com un complement de la raó, no com una alternativa. La fe, no només no menysprea la raó, sinó que demana el seu concurs per comprendre allò que creu. És el raonament que feia sant Agustí quan deia «creure per comprendre» i «comprendre per creure». El seu argument constava de tres passos: la raó arriba a un límit més enllà del qual no pot avançar; la fe il·lumina la raó amb la seva llum; la raó il·luminada ajuda a comprendre la fe. Cap menyspreu de la raó en la creença; al contrari, una fe en la qual no intervingui la raó no és cap creença: és fideisme. La fe no anul·la la raó, com pretenen alguns filòsofs —per exemple Jaspers— sinó que l'enforteix. La credulitat la debilita. I mentre que la fe és una aposta raonable, la credulitat és irracional.

Finalment, la fe, si és autèntica, porta sempre al compromís, lloc al qual no porta mai la credulitat. I és que la fe és donar el cor, i això implica estimar. Precisament, avui, diada de Corpus és, per a l'Església, el Dia de la Caritat, i vet aquí que la caritat no és tampoc fruit de la credulitat, sinó del compromís concret amb les persones, la seva dignitat i l'acompanyament en el seu creixement, com es fa des de Càritas.

Ben vostre.

JOSÉ-LUIS ARÍN ROIG
Administrador diocesà

L'eucaristia, aliment de pelegrins

El llibre del Deuteronomi és com el testament de Moisès i destaca per la seva madura visió teològica sobre la història d'Israel, que té en l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte el seu punt cabdal. «El Senyor amb mà forta ens va fer sortir d'Egipte, la terra on érem esclaus» (Ex 13,14).

Quan Moisès al Deuteronomi reflexiona sobre l'esdeveniment històric de l'èxode, lliga el fet de l'alliberament salvador amb el fet posterior de *fer caminar el Poble durant quaranta anys pel desert* amb una intenció ben definida: *veure si observaries o no els seus Manaments*.

Al Sinaí, quan Moisès els transmet la proposta del Senyor de pactar una Aliança amb Ell, *unànimement el Poble respon*: «Complirem tot el que ha dit el Senyor» (Ex 19,7). L'espontaneïtat d'aquest clam popular reclama que es verifiqui la promesa: d'aquí neix l'exigència de *caminar quaranta anys*, és a dir tota la vida, *pel desert* on abunden les dificultats i així testimoniar que de fet sí *compleixen tot el que ha dit el Senyor*.

La prova a què Déu els sotmet ve acompanyada per l'aliment extra que els regala: *t'hi alimentava amb el manà que els teus pares no coneixien*.

La prefiguració del manà és bàsica per a comprendre la novetat de l'Eucaristia, que és també l'aliment diví adequat per a pelegrins.

El cap. 10 de la primera carta de Pau als cristians de Corint (escrita l'any 55/56 dC) és l'escrit més antic que testimonia la força de l'Eucaristia com a nexa d'unió del cristià amb Crist i amb els germans. *El calze de la benedicció que beneïm, no és comunió amb la sang del Crist? El pa que partim, no és comunió amb el cos de Crist?* Per això *ni que siguem molts visiblement, en realitat «som» un sol cos*.

L'expressió original grega i la mateixa versió llatina de la Vulgata, més que de «*formar*» un sol cos (com una figura que construïm nosaltres), parlen de «*ser un sol cos*» com a realitat

regalada per Déu en l'Eucaristia.

Jo soc el Pa viu baixat del cel. Qui menja d'aquest Pa, viurà per sempre: a la 2a part (v. 48-58) del Discurs del Pa de Vida (Jn 6,22-58) el concepte-clau emprat per Jesús ja no és tant el «*creure en mi*» o «*venir a mi*» sinó específicament «*menjar el Pa*» o «*menjar la carn*» amb referència ja directa a l'Eucaristia.

Amb raó diu Jesús que *Jo soc el Pa de vida*: perquè no es pot separar el donant, que és Jesús, del seu regal suprem que és Ell mateix fet Eucaristia.

«Rebre l'Eucaristia en la Comunió porta com a fruit principal la unió íntima amb Jesucrist, que troba el seu fonament en el banquet eucarístic. Allò que l'aliment material produeix en la nostra vida corporal, ho realitza la Comunió d'una manera admirable en la nostra vida espiritual» (Catecisme 1391-1392)

«Realment l'Eucaristia és la síntesi i el summe de la nostra fe. La nostra manera de pensar concorda amb l'Eucaristia i al seu torn l'Eucaristia confirma la nostra manera de pensar» (Catecisme 1327).

La comunió sacramental amb Crist-Eucaristia porta a la comunió vital amb Crist-germà *afamat / assedegat / despullat / sense sostre* (Mt 25,35s).

Per això la solemnitat del Corpus Christi té dues dimensions essencials i inseparables: l'amor de fidelitat a Crist present en l'Eucaristia al qui mengem per rebre la força necessària que ens permet seguir les petjades de Jesús de Natzaret i, l'amor solidari a tots els germans de Crist que avui comparteixen la creu de les injustícies que el món va carregar damunt les espatlles del Fill de Déu fet home per nosaltres.

La conseqüència del *menjar la carn i beure la sang del Fill de l'home* és la recíproca permanència del cristià en Crist i de Crist en el cristià. Aquest és *el menjar que no es fa malbé i perdura sempre*.

Que la nostra caritat solidària i esforçada sigui el segell de la nostra autèntica comunió eucarística.

COMENTARI DE LA PARAULA

El pa de vida

GLORIA MONIES

Sense cap mena de dubte les paraules de Jesús «Jo soc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre», havien de deixar els qui l'escoltaven força sorpresos, fins i tot astorats. Què volia dir Jesús dient que era pa i pa viu i pa viu baixat del cel? La menció del pa els recordava el pa que Israel va rebre durant la seva travessia pel desert. «Recorda't —havia dit Moisès a Israel— del camí que el Senyor t'ha fet fer pel desert des de fa quaranta anys (...) T'afligí fent-te passar fam, però després t'alimentà amb el manà, que ni tu ni els teus pares no coneixíeu» (Dt 8,2-3). Aquest pa, el manà, era el pa que caigut *de dalt* havia alimentat el poble de Déu durant el temps del seu èxode pel desert. Ara Jesús es presentava a si mateix com a pa, com a pa que no només treu la fam d'Israel sinó que dona vida al món. Com podia ser això?

Potser, si els qui escoltaven Jesús haguessin recordat per què Déu donà el manà al seu poble, haurien entès una mica les paraules de Jesús: «T'alimentà amb el manà, que ni tu ni els teus pares no coneixíeu, perquè aprenguessis que l'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu» (Dt 8,3). El manà serví a Israel per aprendre que la veritable vida no ve només del pa que mengem sinó de Déu mateix, perquè

Déu és la veritable font de la vida, la vida mateixa. De fet, aquest és el gran missatge dels primers capítols del Gènesi, del relat de la creació. Aquests capítols no ens parlen de com s'ha creat el món, cosa que pertoca de descobrir als científics amb la intel·ligència que Déu els ha donat, sinó que narren de manera poètica que tot té en Déu el seu origen i que, per això mateix, tot és bo. En efecte, si bé la ciència ens està dient tantes coses de com és la vida, no ens pot dir res sobre què és en si mateixa la vida, què vol dir profundament viure, existir. I això, només ho entenem una mica amb la paraula revelada: Déu és la font de la vida perquè Déu és en si mateix la vida. I aquesta vida ens ve donada com a paraula *que surt de la boca de Déu*.

Però de Déu en surt la Paraula, el Verb, el seu Fill que es fa home per nosaltres, per donar-nos la seva vida i perquè puguem viure la seva vida en plenitud. Per això, Jesús, el Fill i la Paraula encarnada, és *el pa viu, baixat del cel*. Ell mateix és portador i donador de vida plena, de vida nova i per això es fa per a nosaltres *veritable menjar i veritable beguda* de vida, en el pa i el vi eucarístics, que són veritable comunió amb el seu cos i la seva sang.

P. LLUC TORCAL
Monjo de Poblet

CONSULTORI BÍBLIC

M. PILAR LOZANO
Llic. Ciències Religioses

Com es presenta la misericòrdia de Déu en el NT?

En el NT la misericòrdia de Déu es revela i es presenta en la persona de Jesús.

Jesús es compadeix de la vídua de Naïm (Lc 7,13); es compadeix d'un pagà. Jesús el cura i li diu: «Ves a casa teva, amb els teus, i anuncia'ls tot el que el Senyor t'ha fet i com s'ha compadit de tu» (Mc 5,19); se serveix de paràboles per desenvolupar la seva ensenyança sobre la compassió (Mt 18,33).

Jesús utilitza paràboles per desenvolupar el seu ensenyament sobre la compassió. Al servent que primer demana misericòrdia al seu amo per un gran deute i després és cruel amb un altre per una quantitat més petita, se li fa una pregunta: «No t'havies de compadir del teu company, com jo m'havia compadit de tu?» (Mt 18,38). L'home que és assaltat en el camí, només, dels tres que passen pel seu costat, un es compadeix, el samarità (Lc 10,31-33). En la dels germans hereus, el petit fracassa en la seva decisió de trencar amb tot i decideix tornar a casa. El pare quan el veié «es commogué» (Lc 15,20). Hi ha laments que denunciaven el comportament dels fariseus, Jesús els acusa i els diu que descuiden el més important de la Llei: «...la justícia, l'amor i la fidelitat!» (Mt 23,23). Altres textos: Pau beneeix Déu (2Co 1,3); «Déu, que és ric en misericòrdia, ens ha estimat amb un amor tan gran que ens ha donat la vida...» (Ef 2,4-5). Jesús no és un summe sacerdot incapaç de compadir-se (He 4,15-16). Déu per la seva gran misericòrdia... (1Pe 1,3). La Paraula és per ajudar-nos a viure d'una altra manera enmig d'aquesta societat en què ens toca viure, necessita persones i comunitats que mostrin que es pot viure d'una altra manera, com tantes vegades ha succeït al llarg de la història.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Corpus Christi

Lectura primera

Dt 8,2-3.14b-16a

*T'alimentà amb el manà,
que ni tu ni els teus pares no coneixíeu*

Lectura del llibre del Deuteronomi

Moisés digué al poble: «Recorda't del camí que el Senyor t'ha fet fer pel desert des de fa quaranta anys per afligir-te, per provar-te, per conèixer els sentiments del teu cor i veure si observaries o no els seus manaments. T'afligí fent-te passar fam, però després t'alimentà amb el manà, que ni tu ni els teus pares no coneixíeu, perquè aprenguessis que l'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu. Recorda't del Senyor, el teu Déu, que et va fer sortir de la terra d'Egipte, un lloc d'esclavatge; que t'ha fet passar per aquest desert immens i terrible, infestat de serps verinoses i d'escorpins, una terra eixuta, sense aigua, on per a tu va fer saltar un doll d'aigua de la roca dura, i t'hi alimentava amb el manà, que els teus pares no coneixien.»

Salm responsorial

147

Glorifica el Senyor, Jerusalem, Sió, canta lloances al teu Déu, que assegura les teves portes i beneeix dintre teu els teus fills. **R.**

*R. Glorifica el Senyor, Jerusalem.
O bé: Al·leluia.*

Manté la pau al teu territori i et sacia amb la flor del blat. Envia ordres a la terra, i la seva paraula corre de pressa, no es detura. **R.**

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob, als fills d'Israel, els seus decrets i decisions. No ha obrat així amb cap altre poble, no els ha fet conèixer les seves decisions. **R.**

Al·leluia

*Jo soc el pa viu, baixat del cel, diu el Senyor;
qui menja aquest pa, viurà per sempre*

Lectura segona

ICo 10,16-17

*El pa és un de sol. Per això tots nosaltres,
ni que siguem molts, formem un sol cos*

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, el calze de la benedicció que nosaltres beneïm, no és, potser, comunió amb la sang de Crist? El pa que nosaltres partim, no és, potser, comunió amb el cos de Crist? El pa és un de sol. Per això tots nosaltres, ni que siguem molts, formem un sol cos, ja que tots participem del mateix pa.

Evangelí

Jn 6,51-58

*La meva carn és un veritable menjar
i la meva sang és una veritable beguda*

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

En aquell temps Jesús digué als jueus: «Jo soc el pa viu, baixat del

cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meva carn, perquè doni vida al món.» Els jueus es posaren a discutir. Deien: «Com s'ho pot fer, aquest, per donar-nos la seva carn per menjar?» Jesús els respongué: «Us ho dic amb tota veritat: Si no mengeu la carn del Fill de l'home i no beveu la seva sang, no podeu tenir vida en vosaltres. Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna, i jo el res-

suscitaré el darrer dia. Ben cert: la meva carn és un veritable menjar, i la meva sang és una veritable beguda. Qui menja la meva carn i beu la meva sang està en mi i jo en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi. Aquest és el pa baixat del cel. No és com el que van menjar els vostres pares. Ells van morir, però els qui mengen aquest pa, viuran per sempre.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 2)

Juny

11. DIUMENGE

Santíssim Cos i Sang de Crist (S), *Blanc*. Lectures: Deuteronomi 8,2-3.14b-16a / Salm 147 / 1 Corintis 10,16-17 / Joan 6,51-58
SANTORAL: Adelaida, rel.; Bernabé, ap.; Lleó III, p.

12. DILLUNS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 1,1-7 / Salm 33 / Mateu 5,1-12. A Reus i Tortosa: **Santa Maria Rosa Molas**, vg., (MO), *Blanc*
SANTORAL: Joan de Sahagún, prev.; Onofre, b. i mr.; Violant, rel.

13. DIMARTS

Sant Antoni de Pàdua, prev. i d. de l'Església (MO), *Blanc*. Lectures: 2 Corintis 1,18-22 / Salm 118 / Mateu 5,13-16
SANTORAL: Aquil·lina, vg.; Aventí, mr.; Fandila, prev.

14. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 3,4-11 / Salm 98 / Mateu 5,17-19
SANTORAL: Digna, vg. i mr.; Eli-seu, prof.

15. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 3,15-4,1.3-6 / Salm 84 / Mateu 5,20-26. O bé, **Santa Maria Miquela del Santíssim Sacrament** (ML), *Blanc*
SANTORAL: Benilde, mr.; Bernat d'Aosta o de Menthon, prev.; Germana Cousin, vg.

16. DIVENDRES

Sagrat Cor de Jesús (S), *Blanc*. Lectures: Deuteronomi 7,6-11 / Salm 102 / 1 Joan 4,7-16 / Mateu 11,25-30
SANTORAL: Ferriol, prev. i mr.; Ilpídi, mr.; Quirze i Julita, mr.

17. DISSABTE

Cor Immaculat de la Benaurada Verge Maria (MO), *Blanc*. Lectures: Isaïes 61,9-11 / Salm 1 Samuel 2,1.4-5.6-7.8 / Lluc 2,41-51
SANTORAL: Emília Vialar, rel. i fund.; Gregori Barbarigo, b.; beat Pau Buralls, b.; Rainier de Pisa, mjo.

El Sant 11 DE JUNY

Sant Bernabé

Tot el que sabem de Bernabé es troba al Nou Testament. D'origen jueu, nascut a Xipre i de nom Josep, de ben jove va vendre els seus béns i va donar els beneficis als apòstols, que li van donar el nom de Bernabé. Va viure en comú amb els primers conversos al cristianisme a Jerusalem. Va passar gran part de la vida amb sant Pau, amb qui plegats van realitzar diversos viatges a Síria, a Perga i Antioquia, on van ser perseguits pels jueus en veure que predicaven als pagans. Finalment, van anar a Jerusalem, on, en un concili, es va decidir que els pagans no havien de ser circumcidats per ser batejats. Al seu retorn a Antioquia, Pau i Bernabé es van separar, i Bernabé va tornar a Xipre. Posteriorment va esdevenir el primer bisbe de Milà. Segons alguns escrits apòcrifs, en un viatge de predicació a Salamina, Bernabé va ser martiritzat, i morí lapidat pels jueus.

Pregar a partir de la (bona) música

MERCÈ SOLÉ
msoletey@gmail.com

Bé, si la música no ens pogués portar a la pregària difícilment formaria part de la litúrgia d'una manera tan constituent. Preguar cantant és pregar dues vegades, diuen que sant Agustí va dir. Però jo ara em referiré a una altra mena d'experiència, fora de la litúrgia. Una experiència «no oficial» que en els llocs en què l'he duta a terme ha funcionat molt bé com a pregària.

Es tracta d'escoltar atentament música religiosa de totes les èpoques inserida en un canemàs de lectures bíbliques i espirituals. És música que per la seva complexitat i pels escassos coneixements musicals amb què majoritàriament comptem, només podem escoltar a les sales de concert, on sol interpretar-se vetllant per la seva fidelitat al context musical inicial, però no pas per la fidelitat al seu objectiu. És el que ens passa, per exemple, amb les passions de Bach. Hi ha altres músiques, de tradició i de qualitat, amb molts segles al damunt, però que no han acabat d'encaixar amb el concepte litúrgic del Concili i, per tant, han deixat d'interpretar-se a l'Església, o només es canten o es toquen en espais monàstics. És el cas de molts cants gregorians.

D'aquí que, amb els recursos tecnològics amb què avui comptem, sigui oportú i senzill oferir una vetlla de pregària mesclant músiques d'aquestes. Ho vam fer per Setmana Santa a l'ACO, durant dues hores llargues: tex-

tos de la passió de Crist —i del món— acompanyats de fragments musicals de qualitat. Des del *Vexilla regis* fins a Arvo Pärt, passant per Bach, Händel, Pergolesi, Frescobaldi, Monteverdi, Haydn, Taizé i A. Lloyd Weber, i encara alguna *saeta*. A la sessió estava permès entrar i sortir, per no afeixugar els oients: tothom es va quedar d'inici a fi. La música va ser organitzada a partir de l'Spotify i reproduïda amb el telèfon i un altaveu que hi estava connectat per Bluetooth. Es va procurar, això sí, posar-hi una ambientació acurada i bonica: una gran creu presidia l'espai i la penombra i les espelmes ajudaven a la concentració.

Una experiència semblant es va fer a l'ermita de Sales de Viladecans, el desembre passat: aproximació a l'Advent a partir de nades. Hi ha nades que són simpàtiques però poc transcendents, però n'hi ha que porten càrregues de profunditat. El *Veni Emmanuel* n'és una mostra, i n'hi ha moltes altres amb adaptacions musicals per a tots els gustos.

Totes dues experiències poden fer-se amb poca infraestructura, permeten l'aproximació a músiques i textos de qualitat, admeten comentaris bíblics i litúrgics que vinguin al cas, són una eina de difusió musical i, el més important, faciliten la pregària. La preparació que jo he fet tant per a la Passió com per a l'Advent és a la vostra disposició. Només l'heu de demanar.

Amistat i solidaritat, l'ànima de la Comunitat de Sant'Egidio

RAQUEL SANCHO

Recordant el 55è aniversari del seu inici, el poble de Sant'Egidio de Barcelona es va trobar recentment a la basílica de Santa Maria del Mar. La joia i la fraternitat van engalanar una basílica plena de gent molt diversa i unida pel lligam de l'amistat i la solidaritat. Molts ancians sortits de les residències, amics del carrer, infants de les escoles de la pau, refugiats d'Ucraï-

na i d'altres «nous europeus» estaven barrejats amb molts altres amics que participen en la seva activitat en un clima familiar. Juntament amb els membres de la Comunitat, també hi estaven presents representants de les institucions i de les diferents confessions cristianes i d'altres religions.

La litúrgia eucarística va ser presidida per Mons. Vincenzo Paglia, president de la Pontifícia Acadèmia per la Vida, el qual va recordar en la seva homilia que Sant'Egidio va néixer poc després de la fi del Concili Vaticà II. «La història de la Comunitat —va subratllar— és un dels testimonis de la força d'aquell amor cristià que obre els cors i els murs perquè ningú no sigui abandonat, oblidat o, pitjor encara, agredit, com està passant a Ucraïna i als altres països on hi ha guerra.»

Al final de la celebració i després d'agrair a tothom la seva presència, Jaume Castro, responsable de Sant'Egidio a Barcelona, va fer notar que aquesta festa no és una autocelebració, sinó una ocasió per «prendre més responsabilitat per fer el bé en la realitat que trobem cada dia, embrutant-nos les mans en moltes situacions doloroses».

La Comunitat de Sant'Egidio va ser fundada a Roma pel professor Andrea Riccardi, quan era estudiant universitari, el febrer del 1968. Actualment Sant'Egidio és una fraternitat de comunitats present a setanta països del món, que aplega més de seixanta mil membres, tots voluntaris.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

Catifes per Corpus

Andalusia celebra amb tota solemnitat la festa del Corpus Christi i, especialment, les processons amb les custòdies recorrent carrers i places de pobles i ciutats. Em ve a la memòria el costum dels nens d'abans, allà per la dècada dels 50 del segle XX que, al pas de la processó, a Hinojosa del Duque, fèiem cruixir amb força els nostres fuets de jonça, ben trenats, com a homenatge d'alegria i lloança al Jesús present a la custòdia. Ara, en ple segle XXI, els fuets de jonça s'han substituït per catifes de colors. La nostra fe cristiana ens parla de tres «cossos» de Crist: el físic, nascut de Maria en un portal de Betlem, crucificat en una creu, que va ressuscitar el tercer dia; ens parla també del cos místic de Crist, l'Església catòlica, integrada per tots els batejats, el poble de Déu que camina pels viaranyes de la història cap a la Casa del Pare; i ens parla del cos eucarístic, que es fa present sobre el blanquíssim lli dels corporals en la celebració de la Santa Missa, que se'ns ofereix en la comunió i que roman als sagraris per al culte i l'adoració. No són tres cossos diferents de Crist, sinó que és el mateix Crist, amb una sola ànima i amb la plenitud de la divinitat que té com a Fill Unigènit del Pare. La processó eucarística del Corpus sempre ens evoca aquella altra «processó dels Cristos trencats»: els malalts, els abandonats, els que viuen en soledat i desolació, els exclosos, els perduts pel laberint d'una societat que tants drames alberga i tantes llibertats talla. En el dia del Corpus Christi, Jesús surt al carrer i se sent «ciutadà diví» per abraçar-nos a tots els ciutadans del món amb la infinita tendresa i el seu amor infinit.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

El res del sant rosari

Al segle XVI, sant Pius V va donar forma al res del rosari, que s'allargarà fins als nostres dies. Aquest Papa, que era dominic, va definir el rosari o salteri de la benaurada Mare de Déu com «una pietosíssima pregària a Déu», que consisteix a lloar la Santíssima Mare de Déu, repetint la salutació angelical cent cinquanta vegades (antigament) — avui dia, i amb l'afegit del misteri de la Llum, són dues-centes vegades—, així com les 164 lletanies (una garlanda de roses) dedicades a la Mare de Déu.

Es valora el rosari per ser eminentment bíblic en les seves pregàries i els misteris que s'hi contemplen. S'adapta a la situació de cada persona: a qui se sent bé en la pregària vocal i a qui li agrada la contemplació i té una simpatia més gran cap a la Mare de Déu; a qui s'hi contempla imaginativament.

El rosari es fàcil de resar: a casa, al carrer, passejant i treballant, amb una durada mitjana de 25 minuts. En cas de manca de temps per resar-lo, s'aconsella excepcionalment el res del rosari abreujat d'onze minuts, amb les tres Avemaries a cada misteri, els Parenostres i Glòries corresponents, a més de les lletanies completes.

La Mare de Déu diu: «Qui pregui constantment el sant rosari rebrà qualsevol gràcia que em demani.» El rosari ha estat insistentment recomanat pels darrers Papes.

Per escoltar el Senyor, cal aprendre a contemplar-lo en el rosari. Enmig del tràfec quotidià, el rosari ens recorda que podem contemplar els «misteris» que ens condueixen al paradís.

JOSEP VIDAL BORRÀS

Revolució tecnològica

Ben bé podem qualificar de revolució tecnològica els temps que estem vivint. Les noves tecnologies són les protagonistes en tots els àmbits de les ocupacions humanes: portàtils, tauletes, mòbils, robots...

Tot un món a l'abast pràcticament de tota la població, fins al punt de témer per una deshumanització de les persones. Les comunicacions socials, les gestions de feina, l'educació escolar, les reunions d'empreses, l'atenció mèdica, fins i tot les operacions quirúrgiques... tot és *online*. Despersonalitzat. Ja no cal veure'ns les expressions de la cara ni escoltar el to de les converses.

Amb aquesta manera de viure, sembla que ho podem controlar tot i fer-ho tot, i ens creiem totpoderosos. Abans confiàvem en Déu, avui confiem en la totpoderosa internet, en «sant Google», que tot ho sap, i anem perdent el sentit de transcendència dels nostres actes. Hem afegit dues lletres enmig d'una paraula; hem canviat la «teologia» per la «tecnologia».

LOURDES CAMPS CARMONA

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Una mirada al passat gremial

El Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició «Quan la gent s'ajuda. Confraries gremials de Barcelona»

Un dels àmbits de l'exposició està dedicat a la devoció gremial.

MAC

Fotos: Agustí Codinach

Durant tres mesos, l'exposició *Quan la gent s'ajuda. Confraries gremials de Barcelona* resta oberta al Museu Diocesà de Barcelona. «El seu objectiu fonamental és presentar els gremis com unes entitats vives, des dels inicis, a l'edat mitjana, fins a l'actualitat, i donar a conèixer els seus moments d'esplendor i de crisi, així com les seves característiques internes i la seva relació amb la ciutat», explica l'historiador de l'art Albert Domènech i Alberdi, comissari de la mostra, a *Catalunya Cristiana*.

Organitzada pel mateix museu, l'Església arxidiocesana de Barcelona i la catedral de Barcelona, aquesta didàctica exposició es pot visitar fins al proper 10 de setembre. Està estructurada en cinc àmbits temàtics: «Quan la gent s'organitza. La història gremial», «Quan la gent treballa. L'estructura

gremial», «Quan la gent participa. La ciutadania gremial», «Quan la gent prega. La devoció gremial» i «Quan la gent s'ajuda. L'assistència social gremial».

«Les persones tendim a agrupar-nos per gustos, interessos i també per necessitats, que poden ser originades per infinitat de variables. Algunes d'aquestes es generen a partir del desenvolupament i l'exercici dels oficis», comenta Domènech.

Diferents vessants

«Aquesta exposició —constata— és una mirada retrospectiva a la importància que van tenir les confraries gremials a Barcelona des de diferents vessants, com ara el devocional, l'organitzatiu i de poder, el professional... Evoca també l'estela que han deixat en diver-

La Mulassa
vella
de Barcelona.

sos indrets de la ciutat, on podem copsar encara la seva presència, avui ja molt migrada.»

I afegeix: «La mostra pretén també, a partir d'aquesta mirada al passat gremial de la ciutat, oferir claus d'interpretació per al present. La societat del segle XXI continua generant desigualtat i vulnerabilitat, i per això la gent continua organitzant-se a partir de la solidaritat "horitzontal" i l'ajuda mútua.»

El comissari defineix el gremi com «la reunió de persones del mateix ofici o professió» i la confraria com aquella «associació de persones amb una intencionalitat religiosa». «La combinació de tots dos constitueix les confraries gremials, el nexa d'unió de les quals és una devoció al patró del gremi.» Cada gremi tenia la seva capella.

«Des de la caiguda de l'Imperi romà, les diverses institucions administratives civils i les eclesiàstiques es van anar transformant i adaptant a temps i sistemes polítics nous. Aquesta circumstància és la que explica que al segle XII, quan els menestrals es van començar a

organitzar en gremis, es vinculesin entre ells formant confraries religioses», relata Albert Domènech i Alberdi.

«El patronatge de les confraries gremials —posa en relleu— va estar vinculada a les biografies dels sants, en les quals buscaven algun element relacionat amb l'ofici. Per exemple, sant Marc és el patró dels sabaters perquè va guarir el futur sant Anià, que era sabater; els revenedors tenen per patró sant Miquel, perquè porta com a atribut unes balances; santa Marta és la patrona dels taverners, perquè va atendre Jesús quan visitava la seva família.»

Passat i present

El comissari subratlla que «la majoria dels gremis han desaparegut perquè, amb el pas del temps, els oficis es van perdent. Avui dia encara tenim el gremi de fusters, forners, sabaters, revenedors, estorers... De nova creació, podem esmentar Las Kellys, el col·lectiu de cambres de pis, o fins i tot els manters, persones que tenen

les mateixes necessitats i problemes i s'han d'ajudar entre ells per sobreviure».

A l'exposició *Quan la gent s'ajuda. Confraries gremials de Barcelona* es poden contemplar una vintena de peces, essencialment documents i peces d'orfebreria. Cal destacar les Ordinacions de la Confraria dels Fusters (segle XIV), l'acta fundacional de la Confraria de Sant Miquel dels Tenders Revenedors (1447) o la reial ordre de les Corts de Cadis (10 de juny del 1813), que van anul·lar les ordinacions que impedièn la llibertat d'indústria i comerç, fet que va comportar l'inici de la decadència dels gremis.

També hi ha la possibilitat de veure la Mulassa vella de Barcelona, que va formar part de la imatgeria festiva de la Ciutat Comtal i que es conserva dins de l'església del Pi; uns fulls de rengle —diversió infantil molt popular a l'època— sobre la processó de Corpus (1807) i un mapa amb les diverses capelles distribuïdes per la Barcelona medieval, sota l'epígraf «Quan la ciutat parla. La Barcelona gremial».

El llegat del teòleg Joan Casañas

Presentació del llibre «Aquesta foscor en què confio», d'Editorial Claret

REDACCIÓ

El dijous 18 de maig es va presentar al Casal Pere Quart de Sabadell *Aquesta foscor en què confio*, el llibre d'Editorial Claret que recull poemes, escrits i reflexions de l'últim tram de vida del activista, místic i teòleg Joan Casañas Guri. Textos teològics i poètics i reflexions breus que va escriure l'autor fins al seu darrer alè.

Una vuitantena de persones van voler ser presents a la presentació del llibre en homenatge al capellà de Sabadell, que va traspasar l'any 2020 i que va dedicar la vida al servei de les persones. Casañas va esdevenir un polifacètic de la solidaritat i del compromís humà i cristià. Va ser professor a la Universitat Catòlica de Valparaíso de Xile, capellà obrer i animador de comunitats cristianes de base. Treballador i voluntari d'Agermanament, de Càritas i de la Lliga dels Drets dels Pobles, era un teòleg en recerca permanent, místic i, sempre, pobre, amical, comprensiu, pacient i persistent, curiós, equànime, ri-aller, honest i radical.

La presentació va comptar amb les intervencions de Joan Torruella

Casañas, en nom de la família de Joan Casañas; Joan Albert Vicens, editor del llibre, i Joaquim Cervera, sociòleg i teòleg.

Joan Torruella, que parlava en representació de la família biològica de l'autor, va afirmar que «l'oncle» es va lliurar tota la vida a crear famílies, grups de persones dedicades a pensar i a caminar juntes en el camí de la recerca d'aquell Déu que ell tant anhelava, però que mai no va poder definir. Reflexionar, dialogar sobre el Misteri, escoltar la Paraula i meditar-la, deixant-se portar pel clam de les víctimes. Això va intentar sempre Joan Casañas.

Joan Albert Vicens va explicar que tots els materials inclosos en el volum (poesies, reflexions, escrits) representen molt bé la personalitat d'en Joan, «complexa, polièdrica, amb diverses cares, però sempre consistent». Sempre estava disposat a dialogar amb qui ho volgués fer seriosament sobre els seus reptes personals i expectatives vitals més decisives. Feia, i pensava allò que feia; vivia i reflexionava sobre la vida en tots els seus aspectes.

Joaquim Cervera va afirmar que

els escrits de Casañas, reunits en aquest llibre, s'inspiren en intuïcions i s'expressen amb una multitud de matisos i consideracions, dubtes i interrogants. Així doncs, el volum conté més preguntes que no pas respostes i més confessions que discursos.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Les arnes també s'han mostrat importants per a la pol·linització de les plantes

Flickr / Judy Gallagher

Un estudi dut a terme per la Universitat de Sussex (Anglaterra) conclou que les arnes exerceixen una funció beneficiosa.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Us deia no fa gaire (el 19 de març passat) que les abelles són uns insectes que cal protegir perquè tenen un paper molt important en la pol·linització de les flors dels vegetals i la pol·linització és essencial per a la vida vegetativa, ja que és el mitjà que fa servir la natura perquè les flors facin fruit amb llavors que perpetuïn la vida. Cal, doncs, respectar les abelles, que són molt bones pol·linitzadores. Però no són els únics insectes que pol·linitzen. N'hi ha d'altres, entre els quals s'ha vist que tenen també importància les arnes. Aquests insectes són unes papallonetes de vida nocturna que poden niar als armaris i fer malbé la roba deixant-la «arnada». Per això, no comptem amb gaires simpaties. Però hem de dir ara, després de l'estudi que se n'ha fet, que no convé pas que desapareguin. També tenen un aspecte positiu. El que cal és evitar que es fiquin als armaris amb roba, però no pas que s'extingeixin.

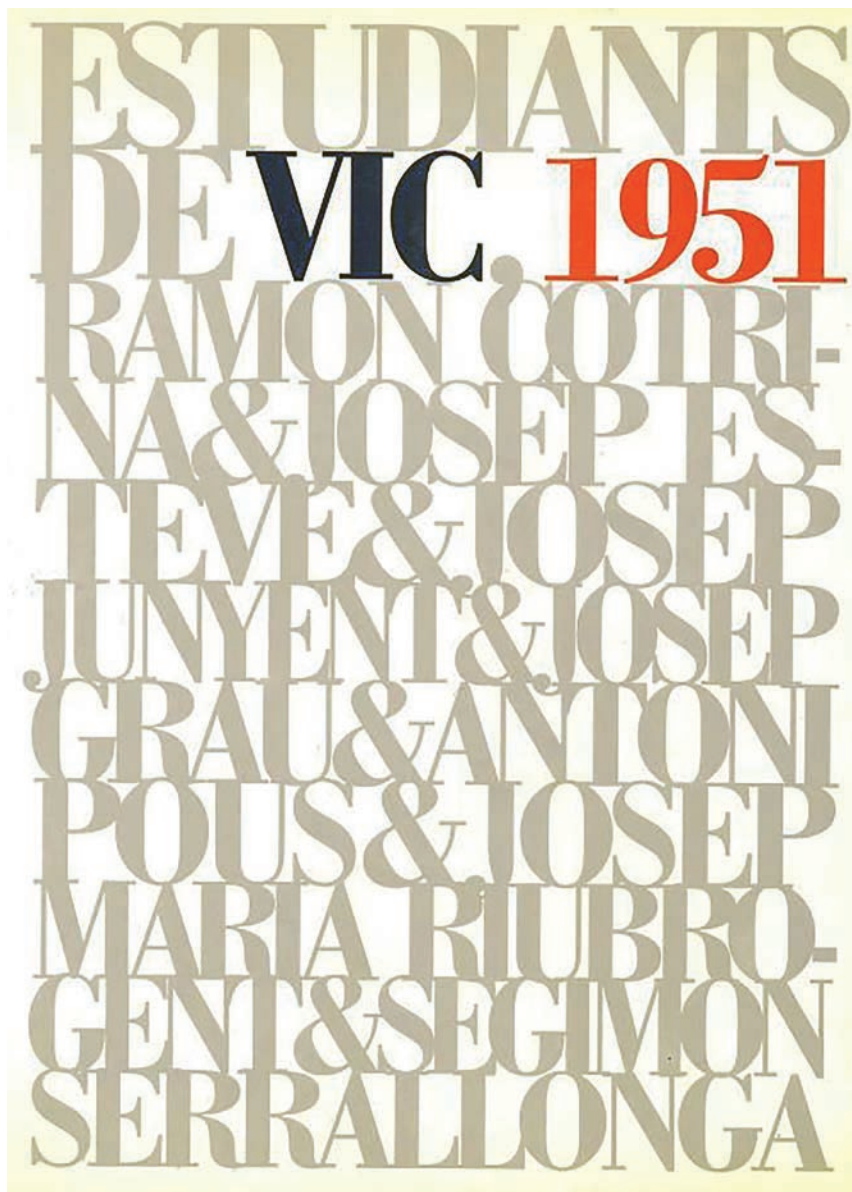
L'estudi que diem va ser fet per la Universitat de Sussex (Anglaterra)

amb càmeres trampa col·locades prop de les flors de moltes plantes que detectaven els pol·linitzadors, tant diürns com nocturns. Ho feren en deu indrets diferents. I ens en podem fiar dels resultats. Van treballar-hi molt de temps i van acabar les indagacions el juliol del 2021. Quines van ser les seves conclusions? Ras i curt: que cal posar les arnes entre els millors pol·linitzadors. La seva acció és àgil i eficaç, més encara que la manera de fer de les abelles. I el seu percentatge de participació en el conjunt arriba a un 15%, quantitat gens menyspreable.

Conseqüència: no tenir les arnes com a insectes perjudicials que caldria fer desaparèixer. Res d'això. El coneixement de com es fan les coses a la natura ens ha de fer reflexionar i no precipitar judicis. Procurar, això sí, que les arnes no es fiquin als nostres armaris de roba, però no detestar-les i respectar la natura, que ens les ha posades per exercir una funció que és per al nostre bé.

GENT DE CASA

Antoni Pous i Argila

Mn. Antoni Pous va ser un dels coautors del recull poètic «Estudiants de Vic, 1951».

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

El 21 de juny del 1932 naixia a Manlleu el quart i darrer fill d'en Josep, ebenista, i de la Dolors, de família pagesa, Antoni Pous i Argila. L'esclat de la guerra els va fer marxar a l'Argila, al terme de Gurb, casa pairal de la mare; va estudiar a La Salle de Manlleu. Cap al 1943 va entrar al Seminari menor de la Gleva i el 1948 va passar al de Vic. Al poc temps, però, una afecció pulmonar el portaria a Cantonigròs, on, a més de recuperar-se, coneixeria en Joan Triadú, una amistat de per vida.

Reincorporat al Seminari, faria grup literari amb Josep Junyent, Josep Esteve, Segimon Serrallonga i altres seminaristes lletraferits, coautors del recull poètic *Estudiants de*

Vic, 1951. També en aquella època de seminarista, el 1952 es presentaria al Concurs de Cantonigròs i va entrar en contacte amb el més granat de la poesia catalana. El 1953 coneixeria el jove Miquel Martí i Pol.

Ordenat sacerdot a la catedral de Vic el 24 de març del 1956, el 3 d'abril celebrava la primera missa a Manlleu. Va ser destinat, com a vicari, a Sant Hipòlit de Voltregà, fins que entre el 1958 i el 1960 va completar estudis a la Gregoriana de Roma.

De retorn, la seva activitat literària continuà amb el Grup Lacetània. També va mantenir col·laboració amb Carles Riba, però el 1964 marxà al monestir de Wald a estudiar alemany i després a Tübingen a estudiar filologia, literatura i lingüística. A Tübingen va organitzar, juntament amb d'altres companys, uns Jocs Florals en llengua catalana i altres activitats. Va retornar a Catalunya com a professor de llengua i literatura catalana; va col·laborar amb la Biblioteca de Pensament Cristià d'Edicions 62, amb traduccions, i participava en la revista *Orifloma*.

El 1971 va començar a fer classes a la Universitat de Zuric i el 1974 apareixia la seva obra *El nou bon sempre seguit del desconhort a Jaume Urgell* (1974), que inclou els reculls *El nou bon sempre*, *El desconhort a Jaume d'Urgell* i *Rims dels verbs irregulars*, il·lustrat per Jordi Sarrate.

Pous també va ser el traductor d'*Art i literatura*, dels assaigs de Walter Benjamin. També als anys setanta treballava la seva tesi doctoral sobre Ramon Llull. El 1975, i per poder treballar amb tranquil·litat, va comprar una casa a Peníscola, però al cap de pocs dies emmalaltia la seva mare i moria, i a ell li diagnosticaren càncer de pulmó.

Pous va passar la primavera del 1976 treballant a Peníscola i el 13 de maig va presentar a la llibreria La Tralla, de Vic, les *Traduccions de Paul Celan*. Encara tornà a Zuric, però, amb la salut molt malmesa, es va veure obligat a retornar el 21 de juliol a Barcelona, on moria el 6 d'agost a la clínica de Sant Honorat, pocs dies abans de fer els 44 anys. Va ser enterrat a Manlleu l'endemà i el dia 11 la Universitat Catalana d'Estiu li retia un homenatge.

JOAN GUITERAS

La fe humanitza
Centre de Pastoral Litúrgica,
2023, 200 pàg.

Mn. Joan Guiteras, doctor en Teologia, ha escrit aquest volum, estructurat en cinc grans apartats, a l'entorn de la fe. Són reflexions molt concises sobre la fe com a do gratuït de Déu i com a tresor, que sempre l'hem de viure conscients que la fe ens ve de Déu i ens porta a Ell.

BERNABÉ DALMAU

Les floretes de quatre grans sants: Antoni Abat, Martí, Benet, Francesc
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2023, 258 pàg.

El P. Bernabé Dalmau ha aplegat en aquestes pàgines la biografia de quatre sants, ben vius encara en la pietat cristiana, que han donat lloc a llegendes i sobretot a la devoció popular: tres de l'antigor (Antoni abat, Martí, Benet) i un de l'edat mitjana (Francesc).

Llibres més venuts el mes de MAIG

M. CLAUSTRE SOLÉ
Empoderades per l'Esperit
Editorial Claret

TEODOR SUAU
Conta el nostre secret!
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

IRENE SOLÀ
Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres
Editorial Anagrama

+claret

XAVIER GONZÀLEZ-COSTA

Un llençol blanc
Edicions de l'Albí, 2023, 156 pàg.

«La pau és un llençol blanc que es fa servir de mortalla.» Amb aquests versos es tanca el dietari poètic que Xavier González-Costa va començar a escriure el dia que Rússia va envair Ucraïna. Cru, però commovedor, alterna imatges de les hostilitats amb reflexions, dubtes morals i lluites interiors.

JORDI NOGUÉS

Terres de frontera
Rosa dels Vents, 2023, 448 pàg.

A les acaballes del segle IX, els camperols de la vall de Lord han de lliurar un delme abusiu al seu senyor, o bé abandonar casa seva i buscar una nova llar, entre la Marca Hispànica i al-Àndalus. Començarà un viatge fascinant que els conduirà a Montserrat, a una Tarragona en ruïnes o a la Lleida musulmana.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andrusotorra@gmail.com

Les actrius Mónica López i Elena Tarrats en una escena de «Les amistats perilloses» que ha adaptat i dirigit Carol López al Teatre Lliure de Montjuïc.

Les amistats són menys perilloses si hi ha Nat King Cole pel mig

Advertim d'entrada que l'adaptació de *Les amistats perilloses* que ha fet la directora Carol López no s'emmiralla en les cèlebres versions cinematogràfiques sinó en la novel·la epistolar que Pierre Choderlos de Laclos (Amiens, França, 1741 - Tarento, Nàpols, 1803) va publicar el 1782.

Carol López ha estat conscient del perill fora d'època del contingut de l'obra i per això ha optat per una versió amb algunes llicències de contingut i també estètiques. Ha fet ús de la gran maquinària (elegant escenografia de Jose Novoa) i d'un brillant vestuari ple de picades d'ullet contemporani (disseny de Nidia Tusal) amb mostres de motlles de mirinyac per fora o amb models de gala amb què s'ha vestit la protagonista, la marquesa de Merteuil, i el segon protagonista, el llibertí Valmont.

A la directora Carol López li van molt bé les sales petites i la proximitat dels espectadors. Si amb menys pompa i exigència de la sala gran hagués optat, per exemple, per la pista central a quatre bandes, probablement els espectadors s'emportarien més tancats en un puny cadascun dels personatges que configuren la trama.

L'actriu Mónica López (marquesa de Merteuil) és qui mena el timó de la representació fins al seu crit ame-

naçador de voler «guerra!» quan el maquiavèl·lic pla tramat per ella mateixa comença a fer aigües. L'actor Gonzalo Cunill és Valmont, el seductor. Però un personatge que té com a missió la seducció de les dames que la trama li posa al seu voltant hauria de seduir abans l'auditori, cosa que no passa.

Sí que hi ha una escena sublim que protagonitzen la jove Cécile i el professor Danceny (Elena Tarrats i Tom Sturgess) amb ambientació de somni romàntic i boles de lluentons de pista de ball. Ell, al pianoforte, i ella acompanyant amb la veu. Tast de musical fugaç amb *L-O-V-E* de Nat King Cole. L'auditori es reviscola i ho agraeix i aplaudeix amb ganes, com si en volgués més. Però el moment sublim no es repetirà. Queda l'excel·lència de bona part de la resta del repartiment, sobretot una esplèndida Mónica López (marquesa de Merteuil) i una continguda però sensible Mima Riera (madame de Tourvel). L'espectacle es desllueix i desconcerta els espectadors quan la directora fa dialogar en castellà els dos protagonistes (Merteuil i Valmont) en les converses privades i en català en l'àmbit social, una opció difícil de justificar perquè els dos personatges són francesos de llarga nissaga.

AMB BON HUMOR

«LES AMISTATS PERILLOSES»,
de Pierre Choderlos de Laclos
INTÈRPRETS: Gonzalo Cunill,
Eli Iranzo, Mónica López, Marta
Pérez, Mima Riera, Tom Sturgess
i Elena Tarrats
DIRECCIÓ: Carol López
Sala Fabià Puigserver, Teatre
Lliure Montjuïc, Barcelona
Fins al 18 de juny

CRÍTICA LITERÀRIA

La festa més emblemàtica de Berga

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

ANTONI SANSALVADOR (amb pròleg de Ramon Felipó Oriol)

La patum

Llibres de l'Índex, 2023, 216 pàg.

Antoni Sansalvador i Castells (1879-1946) fou diputat provincial per Berga i autor de la primera monografia sobre La Patum, que publicà l'any 1916 en ocasió de les festes de la coronació canònica de la Mare de Déu de Queralt. Aquesta monografia havia estat redactada l'any 1901 i, al seu moment, fou premiada com el «mellor estudi de la Patum» per un jurat presidit per Mn. Jacint Verdaguer, i format per Narcís Oller, Marian Vayreda, Josep Cardona i Àngel Gelabert. Ara, aquesta monografia, molt encertadament, s'ha publicat de bell nou en aquesta excel·lent edició facsímil preparada a cura de l'estudiós i bibliògraf Ramon Felipó.

Aquesta monografia és, encara, un valuós instrument per conèixer els elements populars i religiosos a l'entorn de la festa de La Patum bergadana; una festa vinculada al Corpus i que, en mots de l'autor, «simbolitza l'esperit català, progressiu i pràctic» (pàg. 14); una festa «creada per commemorar i perpetuar fets cabdals de la ciutat de Berga, no pot ésser, i no és pas, una festa buida i mancada de significança» (pàg. 81).

És particularment suggeridora la tercera part de la monografia «Descripció de la festa» (pàg. 123-128) i, sobretot, gaudeixen d'un peculiar valor les partitures musicals aportades per Antoni Salvador del «ball de gegants», del «ball dels nans», del «ball de turcs i cavallets», del «ball dels diables» i, finalment, del «ball de l'àguila» (veg. la «Música de la Patum», a les pàgines 147-164). Volem assenyalar el gran encert de promoure aquesta nova edició —d'una obra totalment exhaurida i molt difícil de trobar— que enriqueix enormement el coneixement de la cultura popular d'arrel cristiana.

UN NOU LLINDAR

Tu hi tens molt a veure

Des de Càritas compartim amb molta gent la visió de les persones i del món que ens rodeja. La visió és el primer moment d'una apreciació instantània que prou vegades ens passa desapercebuda, i és que no prestem prou atenció. L'Evangelí presenta un home que «veu» un ferit a la cuneta del camí i aquesta visió no el deixa indiferent, sinó que actua immediatament. Fixem-nos-hi, després de veure'l s'hi acosta, l'atén amorosint-li les ferides i el trasllada al lloc on el poden atendre i curar-lo. Jesús, però, parla dels qui han passat de llarg, aquests també l'han «vist» però la seva forma de «veure» no els ha arribat al cor. Al final, queda clar qui es va comportar com a proïsme: «El qui el va tractar amb amor.»

Precisament en això consisteix l'exercici de la caritat, i precisament per això hem d'acceptar que se'ns digui a cadascú «tu hi tens molt a veure!». Es tracta, doncs, d'«obrir els ulls» i «veure-hi» d'una manera nova, una visió que volem compartir —i de fet compartim— amb tota persona de bona voluntat que ja la comparteix, hagi arribat o no a la fe.

Per això se'ns demana que «enfoquem la mirada» i que «mirem com Jesús». Un bon programa, sens dubte, que ens orienta cap a una nova visió de les persones i de l'entorn. Una visió, fruit d'una mirada treballada amb la formació, amb la pregària, amb l'esforç personal i el treball compartit. Qui sap, tanmateix, si en algun moment haurem de «netejar la mirada» prou vegades enfosquida, emboirada per falsos interessos que no deixen veure-hi clar. Aquesta és també la necessària i constant «purificació» que ens ha dur a aquella transparència que ajuda a veure més lluny i amb més perspectiva d'esperança per actuar.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

CATEDRAL DE BARCELONA

El **diumenge 11 de juny**, de 8.30 a 13.00, exposició del Santíssim a la capella del Sant Crist de Lepant, benedicció i reserva; l'ou com balla, de 9.00 a 14.00 (la catifa floral es podrà visitar en el mateix horari); a les 10.00, cant de laudes al cor; a les 18.00, eucaristia i processó.

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 11 de juny**, a les 16.30, concert de final de curs d'alumnes de cant a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dissabte 17**, a les 20.00, concert de la Coral Allegro (taquilla inversa) als Pares Teatins (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

SANT ANTONI DE PÀDUA

El **dimarts 13 de juny**, celebració de la festa de Sant Antoni de Pàdua al santuari del carrer Santaló, 80 de Barcelona: misses a les 7.30, 9.00, 13.00 (presidida pel bisbe Javier Vilanova) i 20.00. A totes es repartiran panets. De 9.00 a 14.00 i de 17.00 a 21.00 es vendran panets beneïts al claustre del santuari. Els donatius seran per a l'obra social franciscana Pa de Sant Antoni.

CATALONIA SACRA

El **dijous 15 de juny**, a les 10.00, formació *Ensenyar una església. Claus per a l'elaboració d'un guió de visita* amb Dani Font, Marc Sureda i Núria Pujol a l'església de Sant Sever de Barcelona. Inscripcions: tel. 693 720 202.

TRIBUNA JOAN CARRERA

El **dijous 15 de juny**, a les 14.00, dinar-col·loqui al restaurant Pomarada de Barcelona amb Jesús Martínez Gordo, teòleg i escriptor, sobre *El camí sinodal alemany i el sínode mundial de bisbes: què està en joc?* Més informació: info@tribunajoancarrera.cat.

INTERIORITAT

El **dijous 15 de juny**, a les 19.00,

taller-escola de pregària al Casal Don Bosco de Barcelona. Més informació: tel. 934 291 803.

Girona

CATALONIA SACRA

El **dissabte 17 de juny**, a les 11.00, visita guiada *El monestir de Sant Daniel de Girona* amb Núria Tura. Inscripcions: tel. 693 720 202.

CORALS

El **diumenge 18 de juny**, a les 18.00, taller VI Trobada de Corals a l'església parroquial de Sant Miquel de Fluvià.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Del **dimarts 18 de juliol al dimecres 26**, a la Casa Santa Elena (Solius), Javier Gastón, o.p., dirigeix una tanda d'exercicis espirituals. Més informació: tel. 972 837 021.

Sant Feliu de Llobregat

CORPUS

El **diumenge 11 de juny**, a les 19.00, eucaristia a la catedral de Sant Feliu; a les 20.00, processó de Corpus per la plaça de la Vila amb les catifes elaborades per a l'ocasió.

BÍBLIA

El **divendres 16 de juny**, a les 18.30, *Els deu manaments* amb fra Bernat Folcrà a la sala Mn. Vinyeta de Vilafranca del Penedès.

Tarragona

CATEDRAL

El **diumenge 11 de juny**, a les 18.00, missa solemne de Corpus presidida per l'arquebisbe Joan Planellas i processó pels carrers de la Part Alta amb el Santíssim.

HISTÒRIA

El **dijous 15 de juny i el divendres 16**, VII Jornades d'Història Mn. Sanç Capdevila i Felip sobre *L'Església catalana. Del franquisme a la transició democràtica* a la sala Santa Tecla del Centre Tarraconense El Seminari.

MARIA DEL MAR BONET

El **dissabte 17 de juny**, a les 21.30, concert de Maria del Mar Bonet a l'església del Sagrat Cor de Vistabella.

Terrassa

TAIZÉ

El **divendres 16 de juny**, a les 20.45, pregària a l'estil de Taizé *Preguem, patim amb els qui pateixen* al monestir de Sant Cugat del Vallès.

Vic

ISCRVIC

El **divendres 16 de juny**, a les 10.00, jornada de primavera de l'Institut de Ciències Religioses de Vic *La mort i el més enllà* a la sala gòtica de la seu de Manresa. Inscripcions: tel. 938 861 555.

TERRITORI OLIBA

El **dissabte 17 de juny**, a les 17.00, visita *De què parlen, tantes bèsties?* al monestir de Santa Maria de l'Estany (Moianès).

COVA DE MANRESA

Del **dissabte 1 de juliol al diumenge 30**, exercicis espirituals de mes en anglès amb Josep Giménez, s.j.; Gerald Blaszczyk, s.j.; David Guindulain, s.j., i Alicia Guidonet, f.cm. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè la comunitat internacional es comprometí concretament en l'abolició de la tortura

CARME MUNTÉ MARGALEF

Del 30 de juny al 2 de juliol se celebra a la Universitat La Salle de Barcelona la setena edició del PuntBCN, una proposta cultural impulsada per Comunió i Alliberament que aposta per tractar a l'espai públic aquells temes que més ens afecten a tots, per tal de debatre'ls i afrontar-los des de diferents perspectives. Enguany el lema escollit està extret del Quixot, «*Advertid, hermano Sancho, que esta aventura no es de ínsulas, sino de encrucijadas*», per posar en valor la crida del papa Francesc a construir la cultura de la trobada i aprofundir en la idea de teixir vincles que permetin superar la reducció dels esquemes propis. Més informació: puntbarcelona.cat.

De quina manera voleu ajudar a teixir vincles?

No podem obviar l'actual empobriment generalitzat que pateixen els vincles socials i familiars, amb conseqüències devastadores en àmbits tan diversos com l'educatiu, el laboral o el psicològic. És urgent proposar espais de trobada que contrarestin aquestes derives culturals. Som ben conscients que les circumstàncies ens desborden, però allà on es dilueix la dinàmica relacional disminueix greument el contacte amb la realitat. Per això, volem assumir un protagonisme realista i no renunciar a anar a la cruïlla: l'espai on és possible trobar l'altre, qui pensa diferent, per trencar l'individualisme predominant, l'aïllament. Sabem que la cruïlla comporta complexitat, risc i presa de decisió, però volem transitar amb humilitat per aquesta aventura. No volem viure replegats sobre nosaltres mateixos, perquè aquesta és una posició tot sovint definida per la por.

Quines seran les principals intervencions i temes tractats?

Com fem a cada edició, volem ajudar-nos a mirar temàtiques que sempre són una provocació i d'altres que responen a problemes d'actualitat. Aquest any, per exemple, ens hem centrat en una de les problemàtiques més greus que vivim a Europa: la guerra d'Ucraïna. Per fer-ho, tindrem un diàleg amb

Lluís Bou, president del PuntBCN

«Volem posar en valor la cultura de la trobada»

Natalia Polovinka, l'actriu principal de la pel·lícula *Mare d'apòstols*, de Zaza Buadze (2020), així com la celebració d'una eucaristia a la Sagrada Família. D'altra banda, també abordarem el repte de les intel·ligències artificials. I amb l'exposició *Allò que mai no mor* ens aproparem a la vida de Takashi i Midori Nagai, testimonis lluminosos enmig de les situacions més fosques o doloroses.

Tindrem diferents taules rodones i xerrades, per exemple, una que ens qüestiona a tots: *Per a què serveix la meva feina?* També hem convidat Josep M. Castellà i Francesco Botturi, catedràtics de Dret constitucional i de Filosofia moral, respectivament, per analitzar l'antropologia subjacent a les lleis que s'estan publicant. I ens acompanyaran altres ponents, com el psi-

quiatre Jordi Royo o la columnista Joana Bonet.

[A qui s'adreça l'activitat PuntBCN?](#)

És oberta a tothom, hi ha postes per a totes les edats: també hi fem el Puntàs, preparat i dirigit a un perfil més universitari; i el Puntet, amb activitats per als més petits. Fem un gran esforç per convidar gent de tots els àmbits de la vida social, no només de l'Església. Volem convidar a mantenir un diàleg obert, a generar espais on afrontar els reptes culturals del nostre temps. Construir espais on acollir l'altre, qui pensa diferent i qui pot ampliar la nostra perspectiva. No es tracta de convèncer ningú. Volem posar en valor la cultura de la trobada, tot abordant els temes més complexos que desafien la convivència.

Tu hi tens molt a veure

Tu pots canviar la situació
de les persones que pateixen.
No miris cap a una altra banda.

CORPUS 2023

Fes un donatiu

www.caritascatalunya.cat

BIZUM: 38031

 Caritas
Catalunya